ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

43

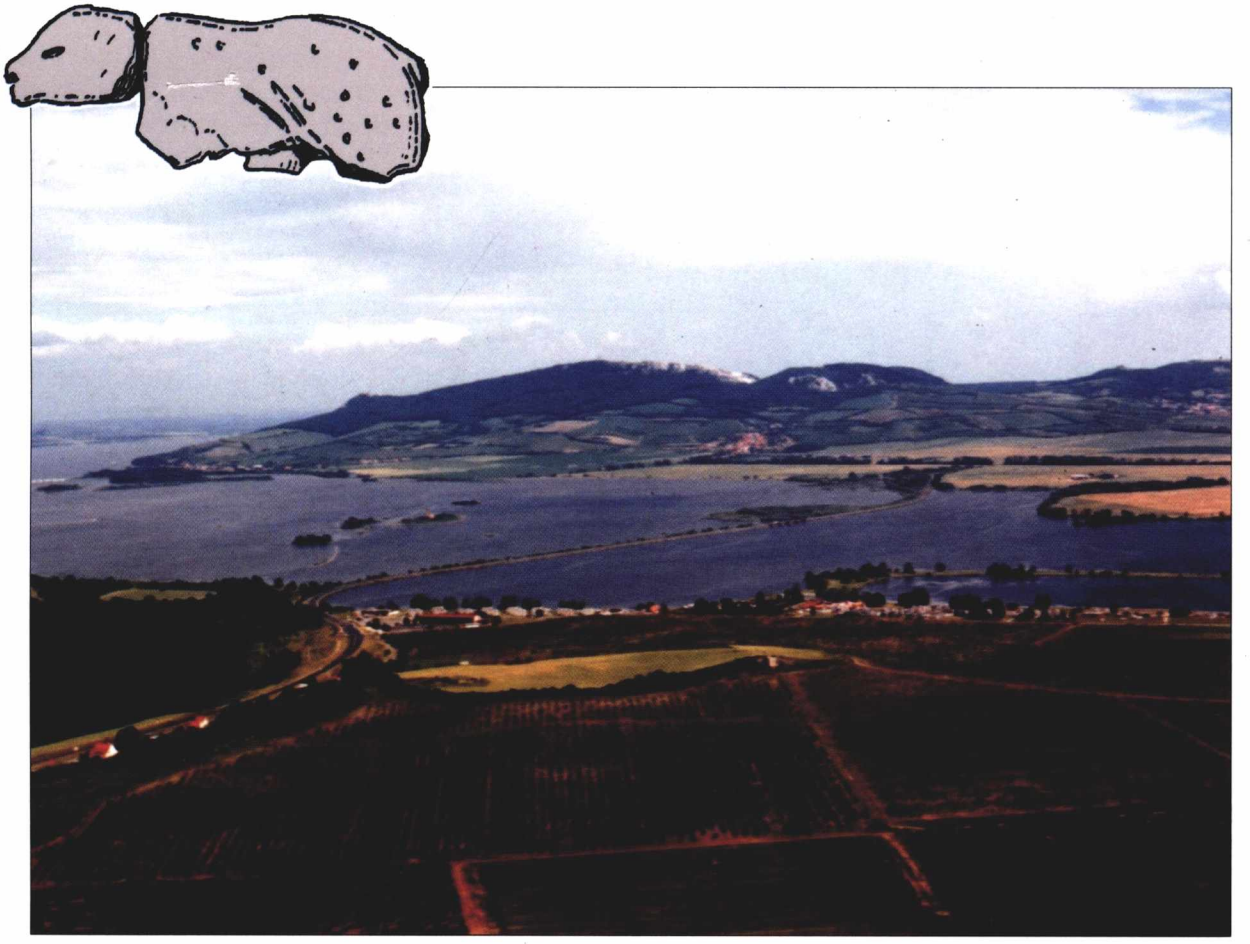

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
KNIHOVNA
105

BRNO 2002

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

PD 1520/43.2002.

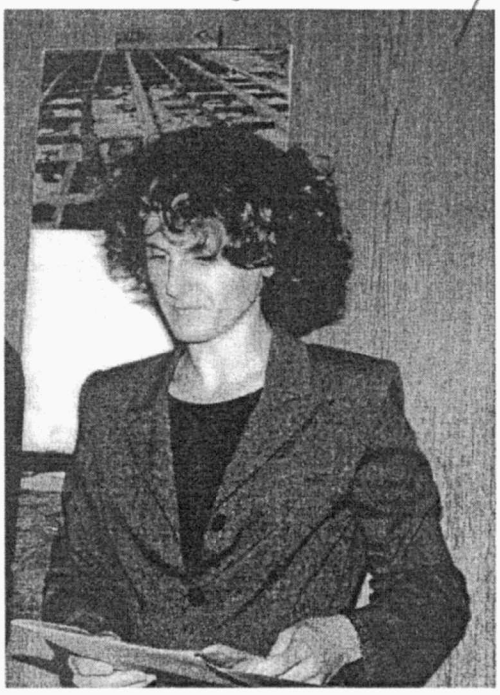

AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY KNIHOVNA PRAHA

KNIHOVNA AV ČR
PD 1520
43 (2002)
1591/04

01591/04

Vzpomínka na Jitku Vrbovou

(29.11.1969 – 20.12.2001)

Na samém konci roku 2001 tragicky zahynula ve svých 32 letech Mgr. Jitka Vrbová-Dvorská, PhD., vědecká pracovnice Archeologického ústavu AV ČR Brno. Tato smutná zpráva nás zastihla zcela nechápající, neboť kdo by pomyslel, že mladý život nabitý energií a činorodostí může skončit tak náhle a nevratně a s ním i všechny plány, vyhlídky, přání. Těžko se smiřujeme s touto ztrátou, ač jsme zdaleka nebyli těmi Jitce nejbližšími blízkými. Musíme si chtě nechtě přiznat, že nám chybí její racionální, někdy až nekompromisní duch, který nás nutil zbavit se všech formálních zbytečností a směřovat k tomu podstatnému – plnému životu a intenzivní práci. Těžko nahradíme Jitku v její odborné specializaci, těžko budeme hledat přírodovědce s takovým pochopením pro archeologii a její problémy.

Jitka stačila za své šestileté působení v brněnském Archeologickém ústavu odvést neocenitelnou práci. Vedle své dosavadní specializace na studium keramiky pomocí přírodovědných metod v krátké době zvládla metodiku dalšího oboru – dendrochronologie a na jejím poli během dvou let uskutečnila to, co se přes několik pokusů nepodařilo za předchozích 30 let: vybudovat standardní dubovou křivku pro Českou republiku a získat první exaktní data pro Mikulčice, Pražský hrad a další významné raně středověké lokality. Jistě, měla k tomu díky „nivnímu" projektu a možnostem školení v zahraničních laboratořích ty nejlepší podmínky, avšak ne každému by dendrochronologové v evropských laboratořích poskytli své standardy – výsledky mnohaleté práce – a nabídli úzkou spolupráci. Jitce ano, a nebylo to určitě náhodou.

Přes náhlý odchod Jitka zanechala za sebou do jisté míry ukončenou práci: výzkum keramiky uzavřela disertací, jednu etapu dendrochronologie v podstatě završila vybudováním standardní dubové křivky, navíc stačila vychovat své první žáky v oboru dendrochronologie; v počínající fázi zůstalo pouze studium subfosilních kmenů z aluviálních sedimentů. Jitčin osud by tak mohl být pro nás badatele zatížené mnohaletými nedodělky výzvou. Často jsme s Jitkou diskutovali o tom, zda výsledky naší práce jsou již zralé zveřejnění, zda naše závěry nejsou předčasné; sám jsem nabádal k opatrnosti a pomalejšímu tempu. Dnes musím dát Jitce za pravdu: osud odměřuje neúprosně každému z nás chvíle života a nikdo „neví dne ani hodiny". Ne každý by v takové situaci obstál jako ona.

Jitka žije dále v našich vzpomínkách a srdcích. Pokud dokážeme navázat na její odborné dílo a dále je rozvíjet, bude žít i v naší práci.

Bibliografii Mgr. Jitky Vrbové, PhD., lze najít v Archeologických rozhledech 2002/2.

Lumír Poláček

OBSAH:
STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Z. Nerudová	**Čepelová technologie na počátku mladého paleolitu** **The Early Upper Paleolithic Blade Technology**	15
M. Vaškových	**Nálezy keramiky želiezovské skupiny na jihovýchodní Moravě** **Funde der Keramik von Želiezovce-typus in Südostmähren**	31
L. Galuška	**Deset let archeologických výzkumů Moravského zemského muzea v oblasti Starého Města (1992-2001)** **Ten Years of the Archaeological Excavations of the Moravian Museum in the Territory of Staré Město (1991-2001)**	51
P. Holub, P. Kováčik, D. Merta, M. Peška, R. Procházka, D. Zapletalová, A. Zůbek	**Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2001** **Vorläufige Ergebnisse Archäologischer Rettungsgrabungen im Jahr 2001**	71
B. F. Klíma	**Výsledky 16. Výzkumné sezóny a jednání velké archeologické komise na velkomoravském výšinném hradišti sv. Hypolita ve Znojmě** **Die Ergebnisse der sechzehnten Grabungssaison und die Tagung der großen archäologischen Kommission auf dem Burgwall Pöltenberg in Znojmo**	115

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU V ROCE 2001

PALEOLIT

BRNO (k. ú. Žebětín, okr. Brno- město)	M. Kuča	125
ČERNOTÍN (okr. Přerov)	P. Kostrhun, P. Neruda	125
HOLŠTEJN (okr. Blansko)	J. Doležel	130
JEMNICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, S. Houzar	131
JEZEŘANY-MARŠOVICE (k. ú. Maršovice, okr. Znojmo)	P. Neruda, Z. Nerudová	131
MIKULOV (okr. Břeclav)	O. Šedo	132
MLADEČ (okr. Olomouc)	J. A. Svoboda	133
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov)	P. Škrdla	135
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov)	P. Škrdla	135
NEDAKONICE (okr. Uherské Hradiště)	D. Menoušková	136

PAVLOV (okr. Břeclav)	J. A. Svoboda	136
PAVLOV (okr. Břeclav)	O. Šedo	136
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	137
POPŮVKY (okr. Třebíč)	M. Vokáč	137
PRACE (okr. Brno- venkov)	M. Simandl, P. Škrdla	138
PROSENICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	140
PŘEROV (k. ú. Popovice, okr. Přerov)	Z. Schenk	142
PŘEROV (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	A. Drechsler, J. A. Svoboda	142
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)	A. Drechsler, J. A. Svoboda, Z. Schenk	142
RADSLAVICE (okr. Vyškov)	T. Zeman	143
RUDICE (okr. Blansko)	M. Vokáč	143
SKLENÉ NAD OSLAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)	M. Vokáč, M. Moník	143
SLAVICE (okr. Třebíč)	P. Škrdla	144
SVITÁVKA (okr. Blansko)	J. A. Svoboda	144
TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)	P. Škrdla, P. Kos	144
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	P. Škrdla	147
VEDROVICE (okr. Znojmo)	P. Neruda, Z. Nerudová	149
VEVERSKÁ BÍTÝŠKA (okr. Brno- venkov)	M. Kuča, K. Smíšek, P. Žákovský	150

NEOLIT

BEŇOV (okr. Přerov)	Z. Schenk	153
BLUČINA (okr. Brno-venkov)	F. Floder, M. Salaš	153
BOHUŠICE (okr. Třebíč)	M. Kuča, M. Vokáč	153
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Geisler	153
BRNO (k. ú. Komín, okr. Brno-město)	M. Kuča, M. Vokáč	154
BRNO (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město)	M. Kuča	154
BROD NAD DYJÍ (okr. Břeclav)	D. Jelínková, L. Šebela	154
ČUČICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč	155
DĚTKOVICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd	155
DRNOVICE (okr. Vyškov)	M. Šmíd	155
DUKOVANY (okr. Třebíč)	M. Kuča	155
HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Bálek	155
HLUK (okr. Uherské Hradiště)	Z. Schenk	156
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	156
HVOZDEC (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča	156
JEZEŘANY - MARŠOVICE (k. ú. Jezeřany, okr. Znojmo)	M. Kuča, M. Vokáč, K. Smíšek	156
LHOTICE (okr. Třebíč)	M. Kuča, M. Vokáč	156

LOŠTICE (okr. Šumperk)	H. Dehnerová, P. Hejhal	157
KLENTNICE (okr. Břeclav)	M. Kuča	157
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	157
MENHARTICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, S. Houzar	161
MOKRÁ - HORÁKOV (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov)	L. Šebela, P. Škrdla, M. Hložek	161
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	M. Bálek	162
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	M. Kalábek, A. Tajer, V. Prečanová	163
OLŠANY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	163
OŘECHOV (k. ú. Ořechovičky, okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský, K. Smíšek, P. Vysloužil	164
OSTROVAČICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča	164
PETROVICE (okr. Znojmo)	M. Bálek	164
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Lečbych	164
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	M. Bálek	165
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	A. Matějíčková	168
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	169
PRÁČE (okr. Znojmo)	T. Berkovec	169
PROSENICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	170
PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)	M. Šmíd	170
PROSTĚJOV (k. ú. Držovice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	171
PŘEROV (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	Z. Schenk, M. Vokáč, P. Musilová, K. Musilová	172
PŘEROV (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	Z. Schenk, J. Křížková	172
RADSLAVICE (okr. Vyškov)	T. Zeman	172
ROSICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	172
ROZDROJOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský, K. Smíšek	173
ROZDROJOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský	173
SKLENÉ NAD OSLAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)	M. Vokáč	173
SLUŽÍN (okr. Prostějov)	M. Šmíd	173
STAROVIČKY (okr. Břeclav)	M. Geisler	174
TROUBSKO (okr. Brno-venkov)	M. Geisler	174
URČICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd	174
VELEŠOVICE (okr. Vyškov)	P. Kos, A. Matějíčková	175
VEVERSKÁ BITÝŠKA (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč	175
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	175
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	175
ŽELATOVICE (okr. Přerov)	A. Tajer	176

ENEOLIT

BRNO (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	A. Matějíčková	179
ČERNÍN (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	179
DIVÁKY (okr. Břeclav)	J. Unger	179
HOLUBICE (okr. Vyškov)	P. Kos, A. Matějíčková	179
KETKOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, E. Čermáková	179
KOSTELEC NA HANÉ (okr. Prostějov)	M. Šmíd	181
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	182
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	M. Kalábek, A. Tajer, V. Prečanová	184
OŘECHOV (k. ú. Ořechovičky, okr. Brno-venkov)	M.Kuča, P. Žákovský, K. Smíšek, P. Vysloužil	184
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Lečbych	184
PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)	M. Šmíd	184
PROSTĚJOV (k. ú. Držovice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	185
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)	A. Drechsler	185
PTENÍ (k. ú. Ptenský Dvorek, okr. Prostějov)	M. Šmíd	186
REŠICE (okr. Znojmo)	M. Vokáč	186
URČICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd	187
VÁVROVICE (okr. Opava)	M. Zezulová, O. Šedo	187
VEVČICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	188

DOBA BRONZOVÁ

BLUČINA (okr. Brno-venkov)	F. Floder, M. Salaš	191
BOROTICE (okr. Znojmo)	S. Stuchlík	192
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Geisler	192
BRNO (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	M. Geisler	192
BROD NAD DYJÍ (okr. Břeclav)	D. Jelínková, L. Šebela	193
ČEJKOVICE (okr. Hodonín)	J. Škojec, M. Mazuch	193
DRNOVICE (okr. Vyškov)	M. Šmíd	193
HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Bálek	194
HOLUBICE (okr. Vyškov)	P. Kos, A. Matějíčková	194
HORNÍ MOŠTĚNICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	194
HRÁDEK (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	195
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	196
HUSTOPEČE (okr. Břeclav)	M. Geisler	197
KŘÍDLŮVKY (okr. Znojmo)	M. Vokáč	197
LESONICE (okr. Znojmo)	M. Bálek	198
LOŠTICE (okr. Šumperk)	H. Dehnerová, P. Hejhal	198
NEDAKONICE (okr. Uherské Hradiště)	D. Menoušková	198

OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)	M. Vokáč, M. Kuča	199
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	M. Kalábek, A. Tajer, V. Prečanová	199
OLŠANY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	203
OPAVA (okr. Opava)	M. Zezula	203
OSTOPOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Lečbych	204
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Lečbych	204
PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)	M. Šmíd	204
PŘEROV (okr. Přerov)	J. Kohoutek	204
STĚBOŘICE (okr. Opava)	M. Zezulová	204
SVATOBOŘICE-MISTŘÍN (okr. Hodonín)	M. Hložek	205
ÚNANOV (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	205
VELKÉ HOŠTICE (okr. Opava)	J. Juchelka	205
VIZOVICE (okr. Zlín)	J. Langová, J. Kohoutek	205
VRBOVEC (okr. Znojmo)	T. Berkovec, J. Šmerda	206
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	206
ZNOJMO (okr. Znojmo)	T. Berkovec, J. Šmerda	208
ŽATČANY (okr. Brno-venkov)	M. Čižmář	208
ŽDÁNICE (okr. Hodonín)	M. Hložek	208
ŽELATOVICE (okr. Přerov)	A. Tajer	208

DOBA ŽELEZNÁ

BEŇOV (okr. Přerov)	Z. Schenk	213
BLANSKO (okr. Blansko)	J. Doležel, B. Komoróczy	213
BLATEC (okr. Olomouc)	A. Tajer	217
BRNO (k. ú. Dvorska, okr. Brno-město)	T. Berkovec, A. Matějíčková	218
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	A. Matějíčková	219
DOBRČICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	219
DYJÁKOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	219
HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)	M. Bálek	220
HOLUBICE (okr. Vyškov)	P. Kos, A. Matějíčková	220
CHARVÁTY (okr. Olomouc)	A. Tajer	221
JAROSLSLAVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	221
MACKOVICE (okr. Znojmo)	M. Vokáč	222
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	222
MIROSLAV (okr. Znojmo)	D. Jelínková	222
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	M. Vaškových	223
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň	223
OŘECHOV (k. ú. Ořechovičky, okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský, K. Smíšek, P. Vysloužil	223

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav) J. Jílek 224
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště) M. Lečbych 224
PROSENICE (okr. Přerov) Z. Schenk 225
PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov) M. Šmíd 225
PULKOV (okr. Třebíč) M. Vokáč 226
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov) M. Geisler 227
STAŘÍČ (okr. Frýdek-Místek) P. Stabrava 227
STŘELICE (okr. Brno-venkov) T. Berkovec 229
TVRDONICE (okr. Břeclav) P. Čáp 229
VELEŠOVICE (okr. Vyškov) P. Kos, A. Matějíčková 229
VRATĚNÍN (okr. Znojmo) M. Vokáč 230
VYŠKOV (okr. Vyškov) M. Geisler 230
ŽATČANY (okr. Brno-venkov) M. Čižmář 230

DOBA ŘÍMSKÁ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město) M. Geisler 235
BROD NAD DYJÍ (okr. Břeclav) D. Jelínková, L. Šebela 235
HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště) M. Bálek 235
MACKOVICE (okr. Znojmo) M. Vokáč 235
MAŠOVICE (okr. Znojmo) Z. Čižmář 235
MIROSLAV (okr. Znojmo) D. Jelínková 236
MUŠOV (k. ú. Pasohlávky, okr. Břeclav) B. Komoróczy 237
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc) J. Peška, F. Šrámek 237
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc) M. Kalábek, V. Prečanová 241
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav) J. Jílek 242
PŘEROV (k. ú. Kozlovice, okr. Přerov) Z. Schenk 243
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov) A. Matějíčková 243
VÁVROVICE (okr. Opava) M. Zezulová, O. Šedo 243
VYŠKOV (okr. Vyškov) T. Berkovec 245

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BEŇOV (okr. Přerov) Z. Schenk 249
BRANNÁ (okr. Šumperk) R. Zatloukal, P. Hejhal 249
BRNO (k. ú. Dvorska, okr. Brno-město) T. Berkovec, A. Matějíčková 250
BRNO (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město) P. Kos, A. Matějíčková 250
BUČOVICE (okr. Vyškov) P. Borský, R. Stránská, P. Vitula 252
DIVÁKY (okr. Břeclav) J. Unger 254
DLOUHÁ LHOTA (okr. Blansko) T. Berkovec 254
DRNOVICE (okr. Vyškov) T. Zeman 255

HLUČÍN (okr. Opava)	H. Teryngerová	255
HLUK (okr. Uherské Hradiště)	Z. Schenk	256
HORNÍ MOŠTĚNICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	256
HRÁDEK (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	256
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	258
IVANČICE (okr. Brno-venkov)	M. Geisler	259
KARVINÁ (k. ú. Fryštát, okr. Karviná)	M. Zezula	259
KOPŘIVNÁ (okr. Šumperk)	V. Goš	260
KRNOV (okr. Bruntál)	M. Kiecoň	261
KRNOV (okr. Bruntál)	M. Zezula	261
KŘIŽANOVICE (okr. Vyškov)	P. Kos, A. Matějíčková	262
KŘTINY (okr. Blansko)	T. Berkovec	265
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	M. Bálek	265
LEŠANY (okr. Prostějov)	P. Fojtík	266
LIPNÍK NAD BEČVOU (okr. Přerov)	K. Faltýnek, P. Šlézar	267
LITOVEL (okr. Olomouc)	K. Faltýnek	267
LOŠTICE (okr. Šumperk)	H. Dehnerová, P. Hejhal	270
LUKOVANY (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča	270
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	R. Procházka	271
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov)	P. Kos	274
MORAVSKÝ KRUMLOV (k. ú. Rokytná, okr. Znojmo)	Z. Čižmář	275
NEDAKONICE (okr. Uherské Hradiště)	D. Menoušková	276
NĚMČIČKY (okr. Znojmo)	T. Berkovec	277
OLOMOUC (okr. Olomouc)	P. Šlézar, P. Faltýnek	277
OLOMOUC (okr. Olomouc)	H. Dehnerová, P. Michna	277
OLOMOUC (okr. Olomouc)	R. Zatloukal, P. Hejhal, V. Tomka	278
OLOMOUC (okr. Olomouc)	H. Dehnerová	280
OLOMOUC (okr. Olomouc)	R. Zatloukal	280
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Peška, J. Vrána	283
OLOMOUC (okr. Olomouc)	M. Kalábek, A. Tajer, V. Prečanová	285
OLŠANY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	285
OPAVA (okr. Opava)	J. Juchelka	285
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň	286
OPAVA (okr. Opava)	M. Zezula, D. Prix	286
OPAVA (okr. Opava)	M. Zezula	288
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)	J. Jílek	289
PLAVEČ (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	290
PLAVEČ (okr. Znojmo)	T. Berkovec	290
POPICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	290

PŘEDKLÁŠTEŘÍ U TIŠNOVA (okr. Brno-venkov)	J. Unger	291
PŘEROV (okr. Přerov)	J. Kohoutek	291
PŘEROV (okr. Přerov)	V. Martínek, Z. Schenk	292
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)	Z. Schenk	292
RAJHRAD (okr. Brno-venkov)	J. Unger, P. Kos	292
ROSICE (okr. Brno-venkov)	M. Bálek	294
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)	T. Zeman	294
STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ (okr. Frýdek-Místek)	P. Stabrava	294
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	K. Faltýnek, P. Šlézar	295
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	K. Faltýnek	296
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	D. Menoušková	296
ÚJEZDEC (okr. Přerov)	Z. Schenk	296
ÚNANOV (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	296
VACENOVICE (okr. Hodonín)	M. Hložek	297
VALAŠSKÉ KLOBOUKY (okr. Zlín)	J. Kohoutek, R. Vrla	297
VÁVROVICE (okr. Opava)	M. Zezulová, O. Šedo	297
VELATICE (okr. Brno-venkov)	T. Berkovec	298
VELKÉ BÍLOVICE (okr. Břeclav)	P. Čáp	298
VELKÉ HOŠTICE (okr. Opava)	J. Juchelka	299
VIZOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	299
VYŠKOV (okr. Vyškov)	T. Berkovec	299
VYŠKOV (okr. Vyškov)	P. Kos	300
ZELENÁ HORA (okr. Vyškov)	T. Zeman	301
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	J. Kohoutek	301
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	301
ZNOJMO (okr. Znojmo)	J. Unger, P. Kos	306
ZNOJMO (okr. Znojmo)	T. Berkovec, J. Šmerda	308

SPECIÁLNÍ METODY

M. Bálek	**Výsledky leteckého snímkování na Moravě v roce 2001**	313
V. Hašek, J. Petera	**Geofyzikální prospekce a ověřovací sondáž podzemní chodby v Přepychách, okr. Rychnov nad Kněžnou**	317
J. Vrbová-Dvorská, J. Janál, J. Škojec	**Zpráva o odběru vzorků ze subfosilních kmenů pro dendrochronologickou analýzu v povodí řeky Moravy**	323
M. Kostelníková	**Laténské nánožníky s textilní výplní z Miroslavi (okr. Znojmo) a Mušova (okr. Břeclav)**	325

ZPRÁVY O ČINNOSTI

J. Doležel	**Z práce Archeologického ústavu Akademie věd ČR Brno v roce 2001**	329

J. A. Svoboda	**Paleolitické a mezolitické osídlení krasu Projekt Grantové agentury AV ČR A9001901/98 1999 - 2001, souhrnná zpráva**	331
J. A. Svoboda	**Last Foragers of Northern Bohemia Grant project of the National Geographic Society No 6330-98 1999 - 2001, Final report**	334
L. Poláček	**Sídelní aglomerace velkomoravských mocenských center v proměnách údolní nivy. Zpráva o výsledcích grantu Grantové agentury ČR č. 404/96/K089**	341

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU V ROCE 2001

DOBA ŽELEZNÁ

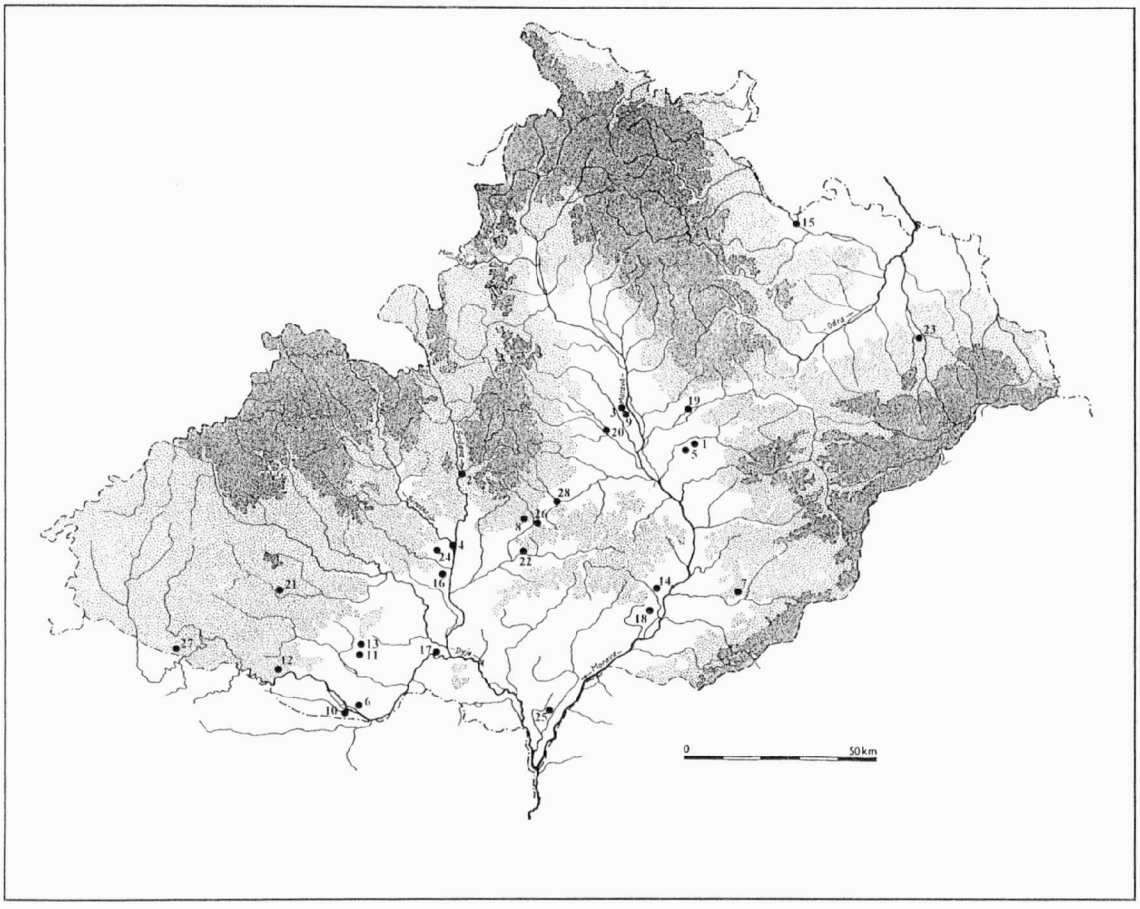

1 – Beňov, 2 – Blansko, 3 – Blatec, 4 – Brno, 5 – Dobrčice, 6 – Dyjákovice, 7 – Havřice, 8 – Holubice, 9 – Charváty, 10 – Jaroslavice, 11 – Mackovice, 12 – Mašovice, 13 – Miroslav, 14 – Modrá, 15 – Opava, 16 – Ořechov, 17 – Pasohlávky, 18 – Polešovice, 19 – Prosenice, 20 – Prostějov, 21 – Pulkov, 22 – Slavkov u Brna, 23 – Staříč, 24 – Střelice, 25 – Tvrdonice, 26 – Velešovice, 27 – Vratěnín, 28 – Vyškov.

BEŇOV (okr. Přerov)
750 m Z od středu obce. Latén. Ojedinělé nálezy. Povrchový sběr.

Dne 14.5.2001 byly prostřednictvím povrchového průzkumu zaznamenány na mírném svahu nad levým břehem Moštěnky stopy laténského osídlení. I když bylo zatím nalezeno pouze několik zlomků keramiky, jedná se o novou lokalitu, která doplňuje neúplné poznatky o laténském osídlení v přerovském regionu.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Beňov (Bez. Přerov), 750 m W von der Gemeindemitte. Latènezeit. Einzelfunde. Terrainbegehung.

BLANSKO (okr. Blansko)
„V Dílech", ul. L. Daňka. Latén. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum v Blansku, v polní trati „V Dílech" byl vyvolán ohrožením archeologických památek v důsledku terénních úprav předcházejících výstavbě obchodního centra Kaufland (dále OCE). Investorem stavební akce byla společnost Korekt Invest, s r.o., dodavatelem zemních prací fa VHS plus Znojmo. Archeologické práce prováděli pracovníci Archeologického ústavu AV ČR v Brně (PhDr. J. Doležel, Mgr. B. Komoróczy, M. Lukáš). Na jaře roku 2001 byly zahájeny přípravy na stavbu OCE, v první fázi zde proběhla na ploše cca 300x100 m skrývka ornice. Ve dnech 28.05.-13.06.2001 se uskutečnil na již zahájené stavbě záchranný archeologický výzkum.

Lokalizace stavebního areálu

Lokalita je situována v údolí Blanenského prolomu, na levém svitavském břehu, v severní části blanenského katastru, v rozvolněné průmyslové zástavbě severozápadního okraje intravilánu města (ul. L. Daňka, bez číslování). Výstavbou dotčená a v různých stupních metodiky zkoumaná plocha je na Státní mapě 1:5000 – odvozené, listu Blansko 7-0 z roku 1994, vymezena body (od Z a J okrajové sekční čáry) vzdálenými 303:84, 281:82, 279:60, 283:44 a 297:42 mm. Nadmořská výška povrchu terénu se pohybovala v rozmezí 277-280 m n.m.

Celková plocha dotčená stavbou OCE je v terénu vymezena: na S zregulovaným tokem potoka Sloupečník a alejí vzrostlých stromů podél něj; na Z budovou, skladovacími objekty a dvorem požárního sboru; na J a JZ stávajícími pozemními komunikacemi; na V uměle navršeným náspem, širokým 3,25-5,5 m a vysokým 1,39-2,9 m, vzniklým zřejmě úpravami terénu při výstavbě budovy Policie ČR a SOU fy Metra Blansko.

Přírodní prostředí

Plocha staveniště se nachází 235-360 m od levého břehu současného řečiště Svitavy, archeologickým výzkumem dotčený prostor je od levého svitavského břehu vzdálen ca 320-360 m. Kromě blízké Svitavy je výrazným vodním tokem v zkoumaném areálu potok Sloupečník. Současný napřímený tok potoka Sloupečníku probíhá na okraji stavební plochy ve směru východ-západ, od S okraje archeologicky zkoumané části staveniště se nachází ve vzdálenosti ca 78 m na sever. Zatímco indikační skica mapy stabilního katastru z roku 1826 (Moravský zemský archiv v Brně, fond D9, sign. 103/25) zakresluje koryto potoka Sloupečníku prakticky již v dnešní napřímené trase, podle vojenského josefínského mapování z let 1793-1769 mohlo dříve potoční úžlabí vést poněkud dále k severu. Tyto mapové podklady zachycují v trati „V Dílech" velkou zemědělskou dominikální parcelu (zdá se, že svažitější východní část plochy nebyla nijak terasována).

Potok Sloupečník sloužil v minulosti k napájení stejnojmenného rybníka, vystavěného nejpozději v 16. st. Poloha rybníka není přesně známa, zřejmě byl situován někde ve svitavské údolní nivě a mohl dokonce zasahovat do západních, resp. jihozápadních partií stavebními pracemi dotčené plochy. Tomu by napovídala mohutná souvrství bahnitých nivních hlín, zpozorovaná především v mírné proláklině jižně od dnešního areálu hasičského sboru a severně od pozemní komunikace (kolem dnešní nadmořské výšky 276 m n.m.). Rybník Sloupečník se uvádí při blanenském panství již v letech 1568 a 1591 ve vkladech manství Matyáši a Janu Žalkovským, další vklad Albrechtu Šlejnicovi pak roku 1615 hovoří o plodovém rybníku „u nového mlejna blanenského" (Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, Lenní dvůr Kroměříž, Lenní knihy č. 389, fol. 27-28; č. 422, fol. 21-23, 176-178).

Vzhledem ke skutečnosti, že poloha rybníka není přesně známa, nelze ani posoudit, zda k napřímení toku Sloupečníku došlo během jeho výstavby nebo po jeho zrušení. Podařilo se však částečně zrekonstruovat jeho původní průběh. Na několika místech staveniště, ležících mimo plochu archeologického výzkumu, bylo totiž možné vypozorovat a zaměřit průběh zasypaného koryta potoka (v profilech základů pilotáže mocné vrstvy bahnité černé hlíny). Do dotčené oblasti Sloupečník přitékal z východu, v severovýchodním rohu areálu se jeho původní tok nacházel jen několik metrů jižně od současného. Po ca 75 metrech, kde průběh koryta byl téměř rovnoběžný se současným, se poměrně prudce stáčel na jih, resp. jihozápad. Tímto směrem bylo možné sledovat jeho linii ještě ca 50-60 m.

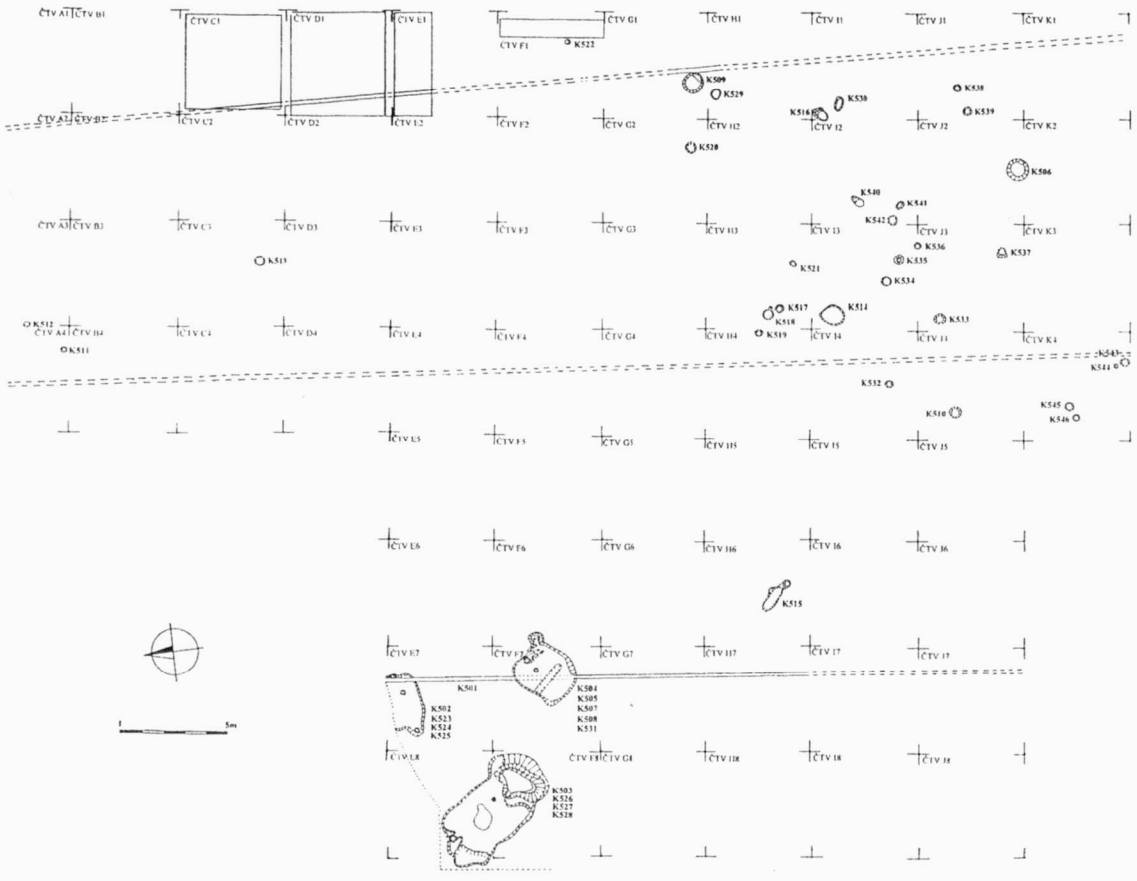

Obr. 1. Blansko. Prozkoumaná plocha s archeologickými objekty.
Blansko. Die Grabungsfläche mit den einzelnen Objekten.

Geologická mapa ČSSR (mapa předčtvrtohorních útvarů, list M-33-XXIII Česká Třebová z r. 1960) jako podklad uvádí biotitické, zčásti leukokratní granity a granodiority Brněnského masivu. Zemními prácemi však byly zejména ve východní zvýšené polovině zkoumané plochy odkryty patrně terciérní (?) štěrky a písky, s přihlédnutím k okolním výskytům snad klasifikovatelné jako neogenní, spodně tortonské. Na ně pak nasedaly kyselé smíšené svahoviny se svrchním horizontem slabě oglejené, velmi kvalitní hnědozemě. Naproti tomu v západní, již do svitavské údolní nivy zasahující části lokality tvořily podklad hluboké bezkarbonátové nivní uloženiny, na kterých se vytvořily klasické tmavé nivní půdy.

Metoda výzkumu

Záchrannému archeologickému výzkumu předcházela systematická prospekce celé stavbou dotčené plochy. Na základě této prospekce a v souladu s postupem stavebních prací byl vymezen prostor nepravidelného půdorysu o ploše 1600 m^2, kde byly konstatovány nejvýraznější stopy lidských aktivit v minulosti a kde mohl být na základě dohody s investorem stavby proveden záchranný archeologický výzkum.

Naleziště se nachází na původním mírném terénním svahu sklánějícím se směrem k JV. Nadmořská výška povrchu terénu před zahájením zemních prací se na archeologicky zkoumané ploše měnila následovně: v SV-JZ ose výzkumu (délka 50 m) se převýšení pohybovalo mezi 0,9-1,13 m, v JV-SZ ose (délka 40 m) mezi 0,86-1,01 m.

Podél SSV-JJZ náspu na okraji stavební plochy byla vytyčena základní osa a byla rozměřena čtvercová síť (čtverce o velikosti 5x5 m). V různých stupních metodiky bylo prozkoumáno celkem 68 čtverců.

Na celé ploše terénního výzkumu byla ještě v době před zahájením archeologických prací odstraněna recentní ornice (K101, mocnost ca 50 cm) a též většina souvislé kulturní vrstvy (K102). Ve čtvercích C1, D1, E1, F1 byla ručně skryta kulturní vrstva (K102) až na podloží, na ostatních místech mohla být provedena pouze prospekce. Všechny ostatní plochy byly pod archeologickým dohledem skryty strojově (UDS) až na rostlé podloží (K190). Plošný výzkum byl realizován u všech objektů, které se po skrývce vyrýsovaly na úrovni podloží.

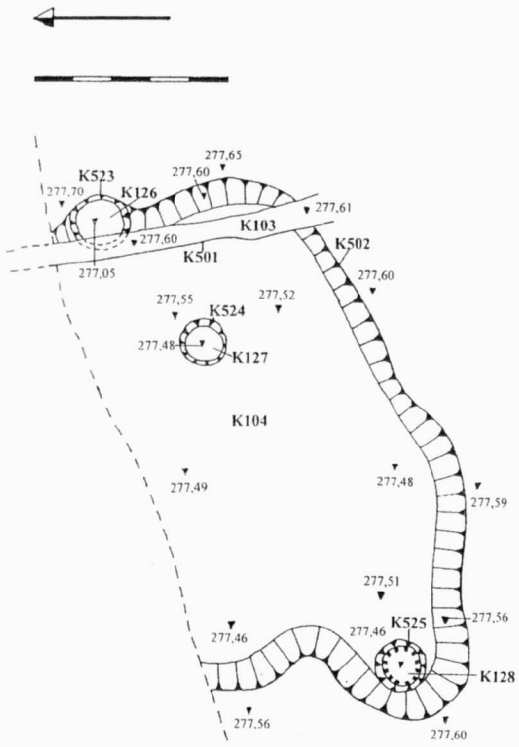

Obr. 2. Blansko. Objekt K502.
Blansko. Objekt Nr. K502.

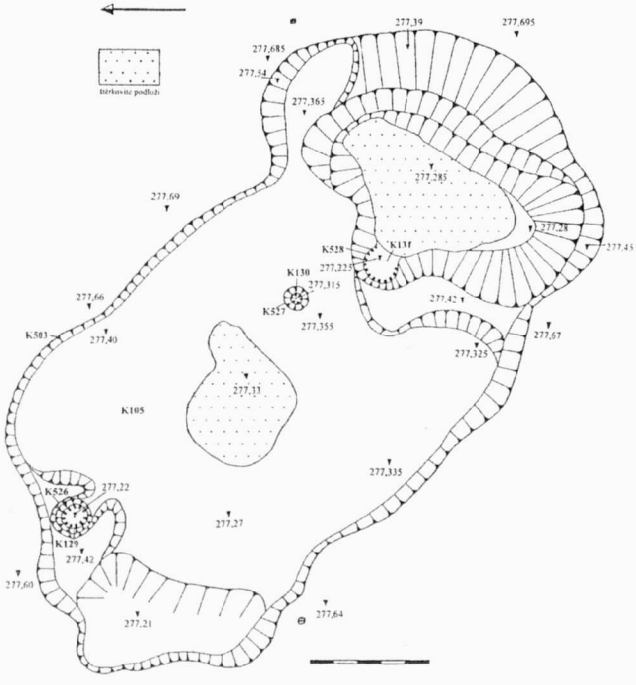

Obr. 3. Blansko. Objekt K503.
Blansko. Objekt Nr. K503.

Nálezová situace

Pod omicí byla celá lokalita pokryta zhruba 30 až 50 cm silnou, jednolitou kulturní vrstvou (K102) šedočerného zbarvení. Vzhledem ke skutečnosti, že na plochých sídlištích s nepříliš dlouhým osídlením často lze reprezentativní soubor nálezů získat pouze v sídlištní vrstvě, byla stratigrafická jednotka K102 ve čtvercích C1, D1 a částí sektorů E1, F1 skryta ručně. Ani v jedné z těchto sond (jejich polohu viz na obr. 1) nebyly registrovány do podloží zahloubené objekty. Podařilo se však získat významnou kolekci nálezového materiálu (bohužel bez možnosti detailního zaměřování) - ve čtverci C1 661, ve čtverci D1 246, ve čtverci E1 71 a ve čtverci F1 45 fragmentů keramiky. Na ostatních místech záchranného výzkumu mohla být provedena pouze prospekce jednotky K102, většinou však pouze jejích zbytků po odstranění mechanizací. Tak bylo získáno dalších 380 keramických fragmentů, 3 hliněné přesleny a zvířecí kosti. Jednotka K102 byla na kovové předměty poměrně chudá (ostatně jako celá prozkoumaná část lokality), celkově bylo získáno zhruba 10 fragmentů železných hřebíků různých velikostí. Z hlediska chronologického zařazení lokality je největším přínosem nález železné spony spojené konstrukce o délce 4,9 cm, pocházející z K102 v sektoru C1. Významný je též fragment z modrého skla vyrobeného profilovaného náramku, nalezený při odstraňování zbytků kulturní vrstvy ve čtverci G8. Materiál z K102 koresponduje s nálezy získanými z výplně jednotlivých objektů. Dílčí stratigrafická pozorování v rámci K102 nemohla být s ohledem na postup stavebních prací učiněna. Zdá se, že četnost nálezů ve vrstvě K102 byla největší v nejvýše položených místech prozkoumané plochy (ve čtvercích A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2, E1, E2, F1, F2) a že směrem k níže položeným místům nálezů výrazně ubývalo.

Souběžně se sondáží K102 byly ostatní plochy skryty strojově. Na této úrovni se vyrýsovala dvě místa s výraznější koncentrací zahloubených objektů – skupina vyšších struktur v SV rohu plochy a větší skupina drobných objektů v její JV části. Kromě toho byl zaregistrován nepravidelný výskyt osamocených menších objektů též v ostatních částech skryté plochy.

Nejmladším objektem na ploše jsou tři linie drenážních jam, položených ve druhé polovině 20. st., vedoucí přibližně ve směru S-J (K501). Místy zasahovaly jen do kulturní vrstvy (především linie nejvýše po svahu), prostřední a západní linie je zahloubena do podloží. V sektoru E7 porušila západní linie drenáže vyšší strukturu K502 (obr. 2), v sektoru F7 pak vyšší strukturu K504/K505 (obr. 4).

Mezi odkrytými objekty bylo možné vyčlenit tři vyšší struktury. První je označen K502 a náleží k ní ještě jámy K523, K524 a K525 (obr. 3). Jedná se o část do podloží zahloubeného dna sídlištního objektu orientovaného delší osou ve směru SV-JZ. Přesná rekonstrukce nadzemních konstrukcí je obtížná, pouze jáma K523 má charakter a rozměrové parametry klasických kůlových

jam. Jamky K524 a K525 jsou velmi mělké, je možné, že v nich stály hlouběji nezasazené dřevěné sloupy (lehčí, resp. pomocná konstrukce?). Z výplně objektu pochází 136 keramických fragmentů.

Nepravidelně členitého půdorysu je vyšší struktura K503 se souvisejícími jámami K526, K527 a K528 (obr. 3). Jedná se o poměrně hluboko zapuštěnou spodní část sídlištního objektu se sedlovým zastřešením (kůlová konstrukce v delší ose). Z výplně pochází největší kolekce nálezového materiálu: 707 inventovaných keramických fragmentů, větší množství osteologického materiálu, 5 přeslenů, kamenný brousek, zrnotěrka apod.

Třetí vyšší struktura vykazovala na lokalitě nejsložitější stratigrafii. Na úrovni skrývky mechanizací se vyrýsovala superpozice objektů K501 (recentní drenážní jáma procházející středem objektů), K505 a K504 (obr. 4). Objekt K505 byl nepravidelného obdélníkového půdorysu. Jeho výplní (K108) je světlehnědá propálená vrstva se zbytky výmazu rozrušené pece a s nálezy keramiky (celkem 25 exemplářů). Zbytky oranžově vypáleného výmazu pece se našly v jeho SV části a korespondovaly s tvarem objektu K504.

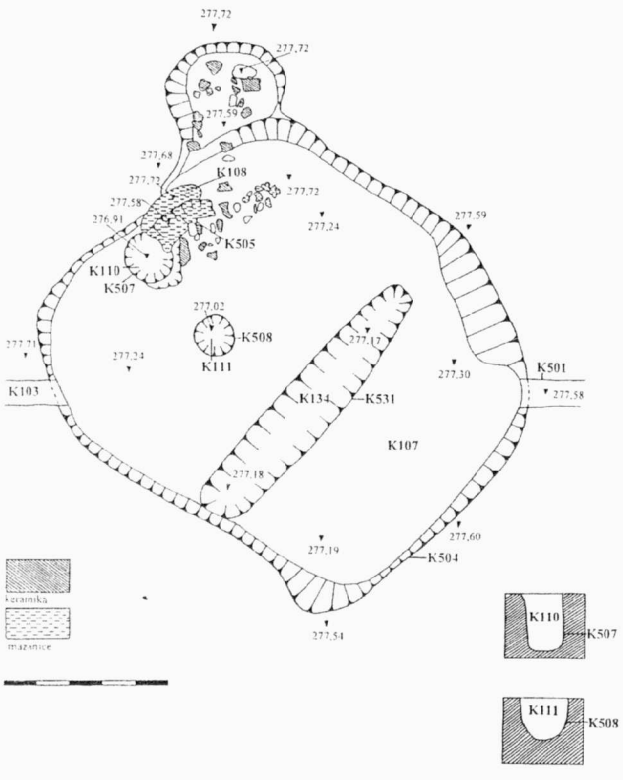

Obr. 4. Blansko. Objekty K501, K504, K505. Blansko. Objekte Nr. K501, K504, K505.

Objekt K504 má půdorys nepravidelného kosočtverce se zaoblenými rohy a s oblým výklenkem ve V rohu. Je poměrně hluboko zapuštěn do podloží. U SV stěny se nachází kůlová jáma K507, zhruba uprostřed objektu kůlová jáma K508. Od SZ stěny vedla na dně objektu JV směrem rýha K531. Řez objektem ukázal, že nad jeho výplní ležel výkop K505 se zbytky pece. Ve výplni objektu (K107) byl nalezen jeden keramický přeslen a 183 fragmenty keramických nádob. Celkovou stratigrafickou situaci lze interpretovat takto: Výkop K504 je objektem výrobního charakteru s určitou formou zastřešení (jak dokládají kůlové jámy). Zřejmě na východním okraji (snad v zaobleném výklenku) stála pec. Uloženina K107 vznikla v době využívání objektu, naopak jeho destrukcí vznikla uloženina K108. Zbytek pece se tak sesunul směrem západním.

Zbývající objekty, odkryté v průběhu záchranného výzkumu, lze rozčlenit do tří typových skupin:

1. Samostatné menší jámy, většinou kruhového, oblého či mírně protáhlého půdorysu a s mělkým oblým profilem, které lze interpretovat jako jámy sídlištní či zásobnicové. Mezi ně patří objekt K506, v jehož výplni se našlo 13 keramických fragmentů. Téměř identický je objekt s nálezy 24 keramických fragmentů ve výplni. Bez nálezů ve výplni byly objekty K516, K518, K520, K521, K530, K532, K533 a K541. Objekty K537 (5 ks keramiky) a K515 (3 ks keramiky) zařazujeme do této skupiny, jejich parametry se ovšem od ostatních popsaných objektů liší. Objekt K537 je velmi mělká nepravidelná jamka. Objekt K515 nemá půdorys zásobnicové jámy, spíš jde o spodek mělce zahloubené jámy, snad patřící ke konstrukci nadzemního objektu. Menší kruhovou jamku v jeho JV části lze snad interpretovat jako kůlovou jámu.

2. Mezi odkrytými objekty byly zaregistrovány tři jámy, jejichž výplně se vyznačovaly vysokou koncentrací přepálené mazanice a uhlíků; místy byly velmi silně propálené. Tato situace naznačuje, že do těchto jam se při destrukci zřítila původní konstrukce stěn jejích nadzemních částí. Bez možnosti exaktního doložení lze předpokládat, že mohly tyto objekty sloužit jako jednoduché ohniště (možné jsou ovšem i další interpretační varianty). Bez dalších nálezů ve výplni se odkryly objekty K510 a K514 (zde na základě mírně protáhlého tvaru, masivních bloků propálené mazanice a četných uhlíků ve výplni lze snad uvažovat o dnu pece). Objekt K519 obsahoval ve výplni 3 keramické fragmenty.

3. Charakter klasických kůlových jam zapuštěných do podloží měly objekty: K511 (ve výplni 2 keramické fragmenty), K512, K513, K517 (ve výplni 1 keramický nález), K522, K529, K534, K535, K536 (ve výplni 2 keramické fragmenty), K538, K539, K540, K542, K543, K544, K545 a K546.

Vyhodnocení

V průběhu záchranného výzkumu získaný nálezový soubor představuje typickou kolekci sídlištní keramiky pozdní doby laténské. Převažují hrncovité a situlovité tvary se svisle rýhovaným povrchem, které jsou v některých případech na dnech opatřeny značkami. Vyrobeny jsou většinou z grafitového materiálu. Časté jsou též hrnce – a větší zásobnice – se zdrsňovaným povrchem na výduti a se smolným nátěrem pod okrajem. V menším počtu je zastoupena jemná, na kruhu točená keramika cihlové barvy. Zdobení povrchu malovanými vzory nebylo v tomto souboru zaregistrováno. Značný podíl patří v této kolekci keramice zhotovené bez užití hrnčířského kruhu. Keramické nálezy doplňují drobné fragmenty železných hřebíků a ojedinělý nález železné spony spojené konstrukce. Oproti analogickým sídlištím (např. Bořitov) je nevýrazné zastoupení železných nástrojů určitě překvapující.

Podle předběžného zhodnocení nálezů lze existenci laténského sídliště v Blansku zařadit do relativně-chronologických stupňů LT C2–D1. Nejbližší analogií této lokality je nížinné sídliště v Bořitově (okr. Blansko), jehož doba vzniku a trvání spadá do téhož časového úseku (Čižmář 1990, 311d.).

Na základě terénních pozorování se zdá, že zjištěná část sídliště je jednofázová a k superpozici objektů různého stáří nedocházelo (vyjma recentní drenážní jámy). Odkryta byla pouze okrajová plocha sídliště v blízkosti vodoteče. Nachází se na mírném k západu otevřeném svahu, těsně nad širokou údolní nivou řeky Svitavy. Okraj sídliště je ve směru na sever a západ vymezen dnes již neexistujícím korytem potoka Sloupečníku. Podle předběžného vyhodnocení odkrytých objektů se zdá, že záchranným výzkumem dotčená plocha zahrnula spíš hospodářskou periferii tohoto sídliště. Koncentrace vyšších struktur v severozápadním rohu plochy a početné menší jámy naznačují především hospodářské využití této části sídliště. Velké množství zjištěných kůlových jam poukazuje na existenci nadzemních staveb, rekonstrukce jejich půdorysů je ovšem velmi problematická. Z celkového plánu je evidentní, že záchranný výzkum odkryl pouze jihozápadní okraj nížinného sídliště, jehož centrální část se pravděpodobně nachází výše po svahu v severo- resp. jihovýchodním směru, v prostoru dnes již zastavěném.

Nížinné sídliště tohoto typu nacházela svoji hospodářskou základnu zřejmě v zemědělství. Obecně lze vyslovit domněnku, že zemědělské zázemí blanenské osady bylo vázáno právě na hnědozemě na sprašových pokryvech či svahovinách, které se v jednotlivých okrscích vyskytují v bezprostředním okolí na svitavském levobřeží a reprezentují pro pěstování plodin vůbec nejhodnotnější půdní typ Blanenského prolomu (srov. Mašát/Kalenda 1967).

Jiří Doležel, Balázs Komoróczy, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Čižmář, M. 1990: Die Erforschung der spätlatènezeitlichen Siedlung in Bořitov, Bez. Blansko (Mähren, ČSFR). Arch. Korrbl. 20/3, 311-315.

Mašát, K., Kalenda, M. a kol. 1967: Komplexní průzkum zemědělských půd ČSSR. Půdy okresu Blansko, genetická a agronomická charakteristika. Rkp., Ústav pro zúrodňování půd, Praha-Suchdol.

Resumé:

Blansko (Bez. Blansko), „V Dílech", L. Daňka Str. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BLATEC (okr. Olomouc)

„Za Nádražím". Halštat. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

V červenci 2001 byly na AC VMO nahlášeny zemní práce uskutečňované při kopání rýhy pro optický kabel na lokalitě Blatec „Za Nádražím". Při kontrole bylo zjištěno, že výkop narušuje několik archeologických objektů. V průběhu záchranného výzkumu, bylo objeveno 8 pravěkých objektů a také 6 žárových hrobů. Lokalita Blatec „Za Nádražím" se nachází na jih od obce Kožušany-Tážaly u silnice do obce Charváty, na horní části prudkého svahu terasy řeky Moravy. Nadmořská výška této lokality je 214,0-228,0 m.

Většina objektů (hlavně hrobové celky) byla vykopána do dosti silné vrstvy orniční i podorniční půdy. Celková mocnost ornice v místech archeologických nálezů byla cca 0,50 až 0,80 m, vrstva podorniční hlíny měla i přes 1,20 m, což byla také maximální hloubka výkopu pro optický kabel.

Ve výkopu přímo u silnice byly nalezeny čtyři sídlištní objekty a všechny prozkoumané hroby. Objekty měly různé tvary, dva z nich (obj. č. 40, 41) měly trychtýřovitý řez; kvůli omezené hloubce výkopu nebyly však zachyceny jejich dolní části. Další dva měly řez buď vanovitý (obj. č. 42) nebo mísovitý (obj. č. 43); jejich maximální rozměry zachycené na profilu výkopu byly (délka x hloubka): obj. č. 40: 1,80x0,72 m; obj. č. 41: 1,75x0,75 m; obj. č. 42: 6,00x0,65 m; obj. č. 43: 2,20x0,72 m. Jejich zásyp tvořila tmavě hnědočerná nebo šedočerná hlína. Ve zkoumaných objektech byl nalezen velmi malý počet archeologických artefaktů, většinou kousky mazanice a atypické střepy, na základě kterých je bylo možno zařadit rámcově do pravěku.

Zásypy žárových hrobů byly nerozlišitelné od podorniční vrstvy, do které byly zapuštěny, takže tam na jejich přítomnost ukazovaly jen střepy na profilu výkopu. Aby neutrpěla kvalita zkoumaných celků, byl výkop pro kabel rozšiřován na obě strany.

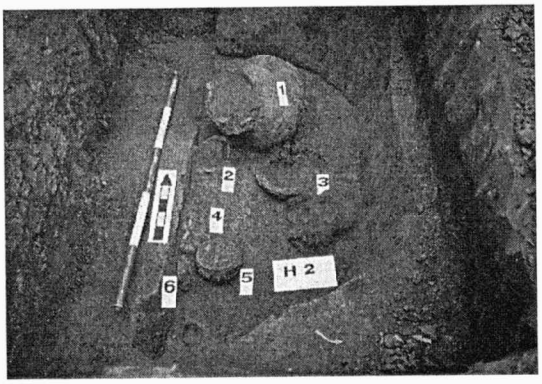

Obr. 5. Blatec, „Za Nádražím". Hrob č. 2.
Blatec, „Za Nádražím". Grab Nr. 2.

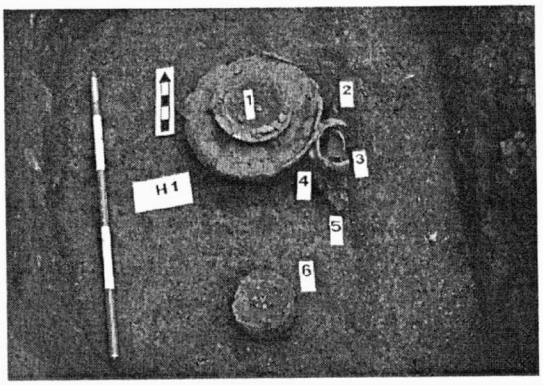

Obr. 6. Blatec, „Za Nádražím". Hrob č. 1.
Blatec, „Za Nádražím". Grab Nr. 1.

Obr. 7. Blatec, „Za Nádražím". Hrob č. 3, pohled na malovanou keramiku.
Blatec, „Za Nádražím". Bemalte Keramik in dem Grab Nr. 3.

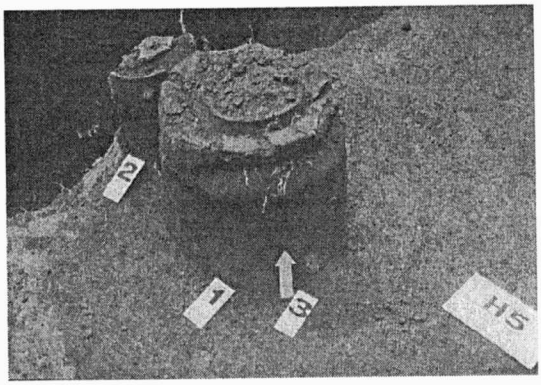

Obr. 8. Blatec, „Za Nádražím". Hrob č. 5.
Blatec, „Za Nádražím". Grab Nr. 5.

Na základě nalezené hrobové keramiky je bylo možno zařadit do halštatského období. Počet nádob v hrobech kolísal od 2 do 7, v nejbohatším hrobě bylo nalezeno 36 nádob, včetně 3 nádob s malovanou výzdobou. Kromě keramiky se v hrobech našly zbytky drobných bronzových i železných předmětů. Přestože tvary objektů nebyly čitelné, zdá se, že se jednalo o jámy s kruhovým nebo oválným půdorysem rovných nebo lehce šikmých stěn a s rovným dnem. Velikost hrobových jam byla skoro stejná: 1,00 až 1,50 m v průměru a hloubka od 1,00 do 1,40 m.

Poslední archeologické objekty byly objeveny v úseku rýhy, která probíhala po svahu kopce, směrem od silnice k údolí Moravy. Jednalo se o 4 sídlištní jámy, případně hliníky, u kterých také nebyly zjištěny jejich celkové rozměry. Kvůli dost rychlému postupu prací (výkop s optickým kabelem byl už částečně zasypaný) se nepodařilo zachytit dna objektů. Byly to objekty většinou mísovitého tvaru a jejich maximální délky zachycené na profilu výkopu byly: obj. č. 44: 1,76 m; obj. č. 45: 4,80 m; obj. č. 46: cca 6,00 m; obj. č. 47: 1,80 m.

Arkadiusz Tajer, AC VM Olomouc

Resumé:

Blatec (Bez. Olomouc), „Za Nádražím". Hallstattzeit. Brandgräber, Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Dvorska, okr. Brno-město)
„Dolní kobylnické šíře". Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu „Tranzitní telekomunikační trasy" na okrese Brno-město, k. ú. Dvorska, byly zjištěny ve výkopu čtyři zahloubené objekty (srov. kap. Středověk a novověk). Dva z nich můžeme přiřadit do doby laténské, v jednom nebyl nalezen střepový materiál, a proto nemohl být datován.

Tomáš Berkovec, Andrea Matějíčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Brno (Kataster Dvorska, Bez. Brno-město), „Dolní kobylnické šíře". Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)
„Na Františkově". Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě výrobního objektu firmy PILOUS byly v trati „Na Františkově", která je známá již z dřívějších nálezů kultury mohylové, velatické, horákovské a laténské, zjištěny tři sídlištní objekty horákovské kultury.

Andrea Matějíčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Brno (Kat. Horní Heršpice, Bez. Brno-město), „Na Františkově". Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBRČICE (okr. Přerov)
„Nad Chmelínem". Pozdní halštat. Ojedinělé nálezy. Povrchový sběr.

Povrchovým průzkumem na jaře 2001 byla v polní trati „Nad Chmelínem" objevena nová lokalita z pozdní doby halštatské. Nálezy tvoří střepová keramika z hrubších i jemnějších tvarů nádob a jeden úštěp glacigenního silicitu, který však může souviset se starším osídlením.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Dobrčice (Bez. Prostějov), „Nad Chmelínem". Hallstatzeit. Einzelfunde. Terrainbegehung.

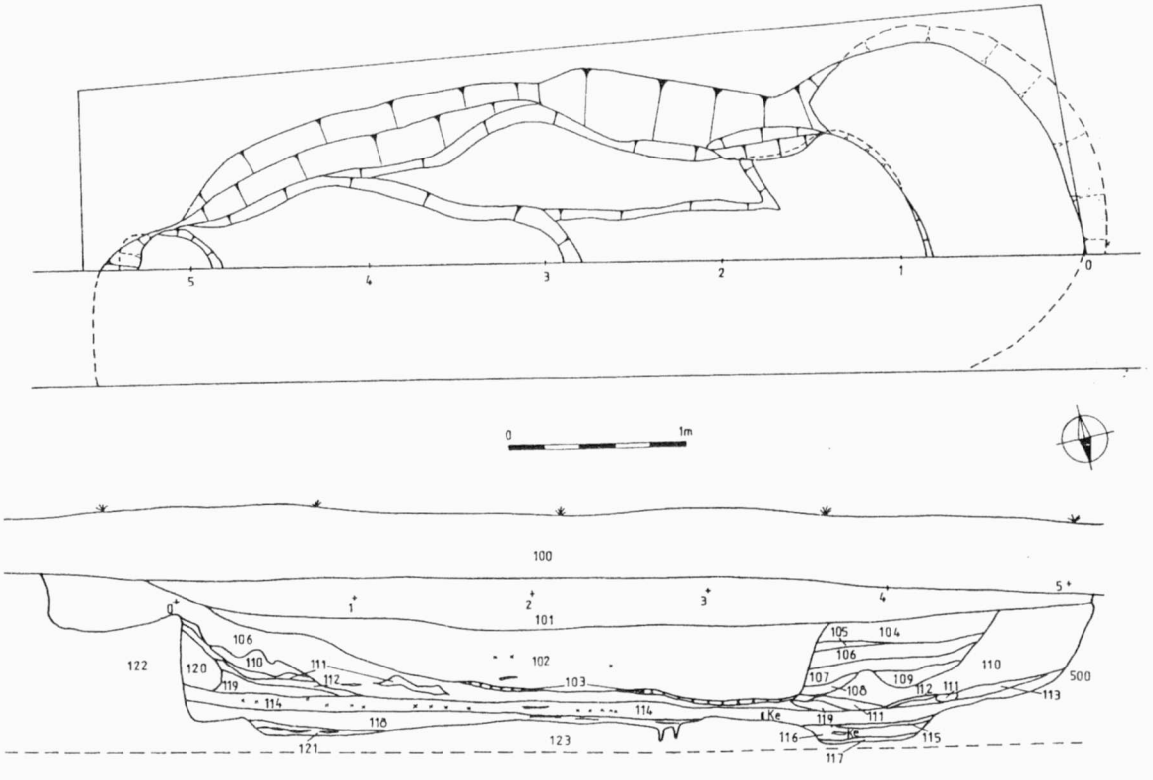

Obr. 9. Dyjákovice. Půdorys a profil hliníku z doby laténské.
Dyjákovice. Grundriß und Profil einer Grube der Stufe LTC.

DYJÁKOVICE (okr. Znojmo)
Bezejmenná trať. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Od února do prosince 2001 probíhala výstavba výtlaku kanalizace mezi obcemi Jaroslavice-Hrádek-Dyjákovice a výstavba kanalizačních řádů v jednotlivých obcích. Při výstavbě výtlaku kanalizace mezi Hrádkem a Dyjákovicemi se podařilo na katastru posledně zmíněné obce zachytit, zdokumentovat a ovzorkovat 4 objekty. Zjištěné osídlení se nachází na výrazné říční terase, na levobřeží řeky

Dyje, od které je oddělena kanálem Krhovice-Hevlín. Terasa má výraznou jižní orientaci a je tvořena degenerovanou formou písčité spraše, která nasedá na terciérní písky s masivní přítomností fosilií. Nadmořská výška činí 190 m n.m. Zjištěné objekty se nacházejí na ZM ČR v měřítku 1:10 000 list č. 34-13-15 v rozmezí bodů od Z a J s.č. 162:213; 186:213 mm. Prostředky na realizaci záchranného archeologického výzkumu byly čerpány z „Fondu záchranných archeologických výzkumů" při MK ČR, za spoluúčasti svazku obcí Jaroslavice-Hrádek-Dyjákovice.

Ze 4 zjištěných objektů se 2 nepodařilo blíže zařadit, 1 (jáma 503) náleží s největší pravděpodobností do laténu. Za nejdůležitější nález lze považovat jámu 500, která je interpretována jako menší hliník (obr. 9). Podařilo se ho menším odkryvem z více než poloviny prozkoumat. Maximálně zjištěné rozměry činí 5,4x1,8x0,76 m a celý objekt je v delší ose orientován ve směru V-Z. Nepravidelný tvar je rozdělen řadou menších i větších stupňovitých zahloubenin a sklípků se šikmými až šikmo podhloubenými stěnami. Z objektu pochází reprezentativní soubor nálezů, především keramiky, který nám dovoluje hliník datovat do průběhu LTC. Za pozornost stojí zlomek modrého skleněného náramku a velký soubor osteologického materiálu. S největší pravděpodobností se jedná o zcela novou lokalitu, která doplňuje naše dosavadní sporadické poznatky o laténském osídlení této části jižní Moravy.

Zdeněk Čižmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Dyjákovice (Bez. Znojmo). Latènezeit. Siedlug. Rettungsgrabung.

HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)
„Nad Zahrádkami". KLPP, platěnická fáze. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného archeologického výzkumu na stavbě přeložky silnice II/495 do Vlčnova a obslužné komunikace bylo mj. prozkoumáno 5 objektů patřících do halštatu, platěnické fáze KLPP (popis výzkumu viz v kap. Neolit).

Do platěnické fáze KLPP patří především dvě chaty – polozemnice (obj. 26 a 30), dále dvě zásobní jámy a jedna menší přibližně kruhová jáma. Kompletně byla prozkoumána polozemnice (obr. 10) přibližně obdélného půdorysu o rozměrech 3,7x3,0 m a hloubce 0,6 m (obj. 26). Na podlaze se podařilo rozlišit stopy po konstrukci tkalcovského stavu v podobě kůlových jamek kruhového a oválného půdorysu. Bylo zde nalezeno kromě zlomků také jedno celé velké hliněné závaží se čtvercovou základnou (délka strany 22 cm), vysoké 21,5 cm ve tvaru komolého jehlanu s oválným otvorem (obr. 11). Na horní ploše je narýsována kruhová značka o průměru 6,5 cm. Ve výplni chaty se nacházely zlomky keramiky (hrnce a mísy) zdobené vhloubenou výzdobou s vylešťovaným tuhovaným povrchem, včetně jazykovitých výčnělků, dále část cedníku, přeslen a zvířecí kosti. Druhá polozemnice (obj. 30) zasahovala již mimo areál stavby a mohla být prokopána pouze její polovina. Její výplň obsahovala zlomky keramiky, kamennou podložku a zvířecí kosti. Obě zásobní jámy mají kruhový půdorys o průměru ca 2,0 m s vakovitým profilem a rovným dnem v hloubce 1,0 a 1,5 m.

Miroslav Bálek, ÚAPP Brno

Resumé:

Havřice (Bez. Uherské Hradiště), „Nad Zahrádkami". Platěnicer Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Rettungsgrabung.

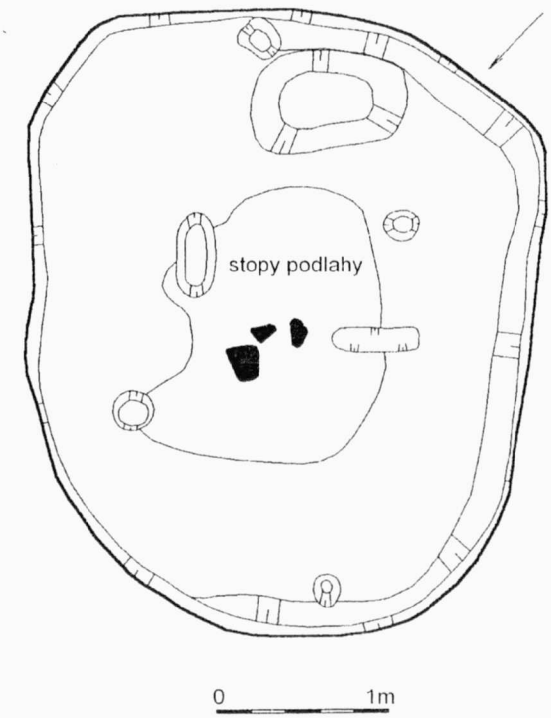

Obr. 10. Havřice, „Nad Zahrádkami". Půdorys chaty (obj. 26).
Havřice, „Nad Zahrádkami". Grundriß der Hütte Nr. 26.

HOLUBICE (okr. Vyškov)
„Mezidraží", "Hřezka". Doba halštatská a laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu našeho záchranného výzkumu (viz kap. Eneolit) byly zjištěny čtyři zahloubené

objekty, z nichž druhý patří do doby laténské, a objekt č. 3 do doby halštatské.

Petr Kos, Andrea Matějíčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Holubice (Bez. Vyškov), „Mezidraží", "Hřezka". Hallstattzeit, Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

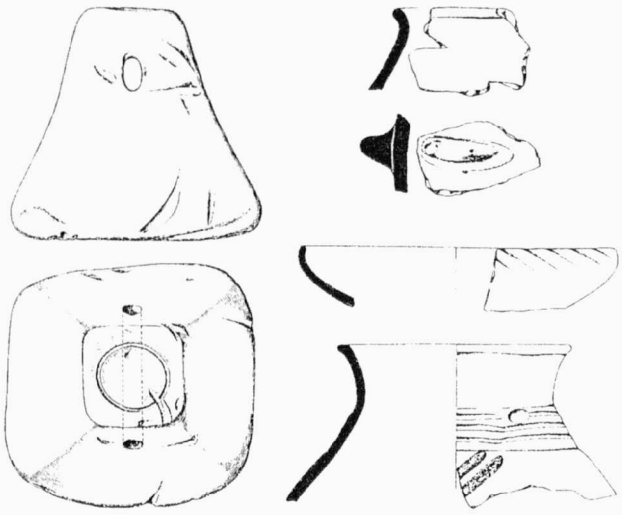

Obr. 11. Havřice, „Nad Zahrádkami". Hliněné závaží a výběr keramiky z chaty obj. 26.
Havřice, „Nad Zahrádkami". Materialauswahl aus der Verfüllung der Hütte Nr. 26.

CHARVÁTY (okr. Olomouc)
„U Silnice". Halštat. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 11.-19.7.2001 byl proveden záchranný archeologický výzkum na lokalitě Charváty „U Silnice". Lokalita se nachází na sever od obce Charváty u cesty do obce Kožušany-Tážaly, na horní části svahu pravobřežní terasy řeky Moravy. Nadmořská výška v místech archeologických nálezů je 226,0 až 228,0 m. Vrstva ornice na této lokalitě má mocnost od 0,60 do 0,80 m, na některých místech její tloušťka přesahovala hloubku výkopu. Podloží je tvořené světle hnědou sprašovou hlínou.

Při kopání rýhy pro optický kabel bylo narušeno několik archeologických objektů. V případě lokality Charváty se jednalo o čtyři jámy sídlištního charakteru. Objekty byly prozkoumány jen v prostoru výkopu, takže jejich přesné půdorysné rozměry nejsou známy. Půdorysy zachycené na profilu výkopu ukázaly, že jámy (hliníky) měly délku: 1 m (obj. č. 38), cca 2 m (obj. č. 37, 39) nebo 4,5 m (obj. č. 36). Kvůli hloubce výkopu (1,20 m), ve kterém byl uložen optický kabel, nebyl zjištěn vertikální rozměr většiny objektů, jen u objektu č. 38 bylo v hloubce 1,06 m od povrchu terénu zachyceno dno. Výplň objektů byla jednolitá, tvořila ji tmavě hnědošedá hlína, jen v severní části lokality mocnost orniční vrstvy znemožňovala rozlišování hran i zásypu objektů. Čísla objektů od 36 do 39 navazují na číslování z archeologického výzkumu, který na této lokalitě proběhl v březnu roku 1997. Na základě nepočetného keramického materiálu byly objekty časově zařazeny do období halštatu, kultury platěnické.

Arkadiusz Tajer, AC VM Olomouc

Resumé:

Charváty (Bez. Olomouc), „U Silnice". Hallstatzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

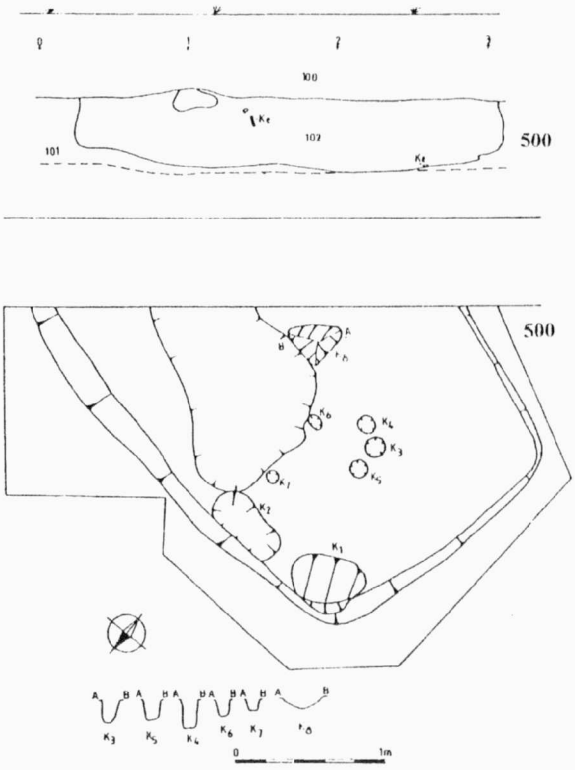

Obr. 12. Jaroslavice. Půdorys a profil polozemnice z doby laténské.
Jaroslavice. Grundriß und Profil der Hütte der Stufe LTC.

JAROSLAVICE (okr. Znojmo)
Bezejmenná trať, intravilán obce. Doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě tlakové kanalizace mezi Jaroslavicemi a Hrádkem se podařilo počátkem března 2001 v bezejmenné trati na pravobřeží u soutoku

potoka Daníže a Mlýnské strouhy nalézt nové sídliště z doby laténské. To je situováno na mírné vyvýšenině, kterou tvoří písčitá duna s nadmořskou výškou 189-190 m n.m. Na ZM ČR list č. 34-13-14 v měřítku 1:10 000 se zjištěné osídlení nachází v bodu od Z a J s.č. 367:112 mm. Prostředky na realizaci záchranného archeologického výzkum byly čerpány z „Fondu záchranných archeologických výzkumů" při MK ČR za spoluúčasti svazku obcí Jaroslavice-Hrádek-Dyjákovice.

Menším odkryvem se podařilo prozkoumat větší část obdélné polozemnice s kolmými až mírně šikmými stěnami a rovným, mírně zvlněným dnem (obr. 12). Její rozměry činí 3,8x2,5x0,5 m, s orientací delší osy ve směru V-Z. Ve dně polozemnice bylo zjištěno 8 menších, hlubokých i větších, mělkých kůlových jam, které tvořily konstrukci střechy objektu i jejího vnitřního vybavení. Jednolitá výplň dokládá rychlý zánik objektu. Poměrně početný soubor jemné i hrubé keramiky nám dovoluje objekt zařadit do mladších fází doby laténské, nejspíše do LTC. Nálezy doplňují poměrně početné zvířecí kosti a zlomek žernovu. Větší střep z okraje hrubé situly byl získán při výstavbě kanalizační stoky z novodobých navážek u potoka Daníž v intravilánu Jaroslavic.

Zdeněk Čižmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Jaroslavice (Bez. Znojmo), Intravilan der Gemeinde. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MACKOVICE (okr. Znojmo)
SZ obce. LTC-LTD. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Mezi materiálem z doby římské (viz kap. Doba římská a stěhování národů) se objevil silně tuhový střep zdobený svislým rýhováním a několik dalších otřelých tuhových zlomků, které poukazují na stopy pozdně laténského osídlení lokality. Pravděpodobně jde o lokalitu z doby římské a laténské, kterou objevil H. Freising a kterou uvádí E. Šimek (Šimek 1958, 208; Meduna 1980, 164-5).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Šimek, E. 1958: Poslední Keltové na Moravě, Brno.

Meduna, J. 1980: Die latenèzeitlichen Siedlungen in Mähren, Praha.

Resumé:

Mackovice (Bez. Znojmo), NW von der Gemeinde. LTC-LTD. Einzelfund. Terrainbegehung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)
„Pšeničné". Kultura horákovská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu v letech 2000-2001 v poloze „Pšeničné" na katastru Mašovic náleželo nejvíce objektů kultuře horákovské. Většina z nich (celkem 15) reprezentují především velké zásobní jámy a soujámí. Náhlý zánik sídliště dokládají početné požárové a mazanicové destrukční horizonty ve výplních jednotlivých zásobnic. Za pozornost stojí protáhlá jáma 529 s masivním obsahem přepálených kamenů a destruovaných přepálených nádob různých tvarů. V intruzích se objevuje i středověká a raně novověká keramika. Nedatováno nebo jen rámcově zařazeno do období pravěku zůstává 18 objektů, především drobných typů, jako např. kůlové jámy. Nelze však vyloučit jejich pravděpodobnou příslušnost k horákovské kultuře.

Zdeněk Čižmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Mašovice (Bez. Znojmo), „Pšeničné". Horákov-Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MIROSLAV (okr. Znojmo)
Náměstí Svobody č. 3, parc. č.118. Latén. Hrob. Náhodný nález.

Na náměstí Svobody ve dvoře domu č.3 při stavbě ohradní zdi lékárenského skladu narazili dělníci v prosinci r. 1978 na kostrový hrob z doby laténské, který ležel 6-8 m od rohu lékárny. Hrob byl porušen výkopem a nálezy, které dělníci vyzvedli předali dr. R. Jelínkovi. Ten při obhlídce místa nálezu mohl již pouze konstatovat, že kostra původně ležela v hloubce 80-100 cm pod povrchem. Zachráněné předměty pocházejí jednoznačně z jednoho hrobu, avšak hrobová výbava, sestávající z železné drátěné spony, bronzové spony münsingenského typu (s terčovitou patkou a s korálkem bílé barvy uprostřed růžice ze zlatavého plechu) a dutého housenkovitě členěného nánožníku z bronzového plechu, není pravděpodobně kompletní. Dutina nánožníku byla vyplněna zkroucenou, dobře zachovanou textilií, která byla předána k určení PhDr. M. Kostelníkové (viz příspěvek M. Kostelníkové v kap. Speciální metody). Uvedené předměty náleží laténskému stupni B2.

Dagmar Jelínková, AÚ AV ČR Brno

Resumé:

Miroslav (Bez. Znojmo), Svobody Platz 3, Parz. Nr. 118. Latènezeit (LTB2). Grab. Streufund. Vrgl. Beitrag von M. Kostelníková in dem Kapitel „Speciální metody".

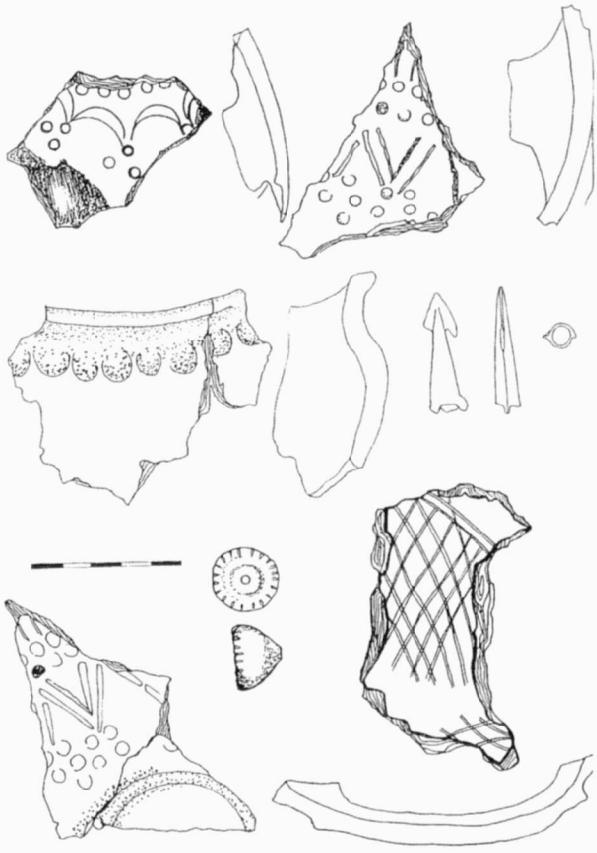

Obr. 13. Modrá „Hrubý díl". Výběr materiálu z objektů.
Modrá „Hrubý díl". Fundauswahl aus den Objekten.

MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)
„Hrubý díl". Pozdní halštat (HD). Sídliště. Předstihový výzkum.

V srpnu 2001 byl proveden předstihový výzkum na parcele sochaře Otmara Olivy, související s úpravami okolí velkomoravského kostela sv. Jana. Lokalita se nachází severně od křižovatky silnic Staré Město-Velehrad a Modrá-Bunč, v místě její odbočky na Modrou, po pravé straně silnice Modrá-Bunč. Zkoumaná plocha se nachází cca 100 m JZ od základů velkomoravského kostela sv. Jana.

Archeologický výzkum tu provedl již roku 1997 L. Galuška, kterému se zde podařilo zachytit sídlištní objekt s nálezem tzv. braubašské mísy. Výzkum Slováckého muzea navázal na jeho dřívější sondu. Podařilo se zde zachytit pozůstatek obydlí s otopným zařízením a jeden blíže neurčitelný sídlištní objekt z období konce doby halštatské. V keramickém inventáři se objevuje jak typicky halštatská keramika s plastickou páskou (na více kusech i s tuhovaným vyhlazeným hrdlem), tak i keramika s výzdobou hrubšího a jemnějšího kolkování, mísy se zataženým okrajem z jemného materiálu atd. Z dalších nálezů lze jmenovat rytím zdobené přesleny, bronzovou šipku s křidélky a tulejkou, jednoduchý náramek z bronzového drátu, jehlu spony, zbytky mazanicových stěn i s omítkou a početné zvířecí kosti.

Miroslav Vaškových, SM Uherské Hradiště

Resumé:

Modrá (Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý díl". Hallstattzeit (HD). Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)
Krnovská ulice 17. Halštat. Sídlištní objekty. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2001 (měsíce leden až říjen) proběhl na Krnovské ulici 17, č. parcely 206 rozsáhlý záchranný výzkum vyvolaný stavební činností související s úpravou zástavby na sousedních parcelách. Vlastní plochu výzkumu tvořila proluka po domu již v minulosti demolovaném. Lokalita se nachází mimo historické jádro města, v prostoru jeho západního předměstí.

Při výzkumu který postupně pokryl skoro celou parcelu č. 206, bylo zachyceno kompaktní kulturní souvrství a několik typů sídlištních objektů datovatelných díky nalezenému materiálu do více historických období. Bezprostředně nad sprašovým podložím se nacházela nejstarší vrstva obsahující nálezy přináležející závěrečné fázi kultury lužických popelnicových polí. Do této doby spadají i tři zásobnicové jámy vakovitého tvaru a destrukce drobné kruhové pícky. Výzkumem tak byla evidentně zachycena část prozatím blíže nelokalizovaného halštatského sídliště.

Marek Kiecoň, SPÚ Ostrava, arch. odd. Opava

Resumé:

Opava (Bez. Opava), Krnovská Str. 17. Hallstattzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

OŘECHOV (k. ú. Ořechovičky, okr. Brno-venkov)
180 m S okraje obce. Doba halštatská. Sídliště. Povrchový průzkum.

Chronologicky posledním obdobím zastoupeným na nové polykulturní lokalitě je doba halštatská, podle častých tuhovaných střepů a charakteristické výzdoby pravděpodobně ze stupně HC (dále viz kap. Neolit, Eneolit).

Martin Kuča, Petr Žákovský, Kamil Smíšek, Petr Vysloužil, FF MU Brno

Resumé:

Ořechov (Kataster Ořechovičky, Bez. Brno-venkov), 180 m N von der Gemeinde. Hallstattzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)
Z okraj katastru. Doba laténská. Sídliště. Povrchový sběr.

Na lokalitě (bližší informace viz příspěvek v kapitole Doba římská) bylo zjištěno osídlení z doby laténské. Podle keramického materiálu přibližně datované do stupně LT C1.

Jan Jílek, FF MU Brno

Resumé:

Pasohlávky (Bez. Břeclav), Westrand der Gemeinde. Latènezeit. Siedlung. Terrainbegehung.

POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)
„Nivy". Doba halštatská a laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Známá polykulturní lokalita s nadmořskou výškou 170-172 m se nachází v úrodné krajině středního Pomoraví v Dolnomoravském úvalu, na pravém břehu řeky Moravy, ve východní části katastru obce. Její polohu na ZM ČR 1:10 000 list 35-11-01 určují body vzdálené od Z a J s.č. 164:303, 174:296, 147:289, 158:278 mm. Vyvýšená poloha, na které se lokalita nachází, byla ze tří stran obklopena bažinami a pouze její západní část je spojena širokou šíjí s pahorkatinou jihozápadního podhůří Chřibů. Podloží je zde tvořeno vátými písky würmského stáří, překrytými 40-60 cm vrstvou ornice.

V závislosti na postupu těžební činnosti v pískovně Polešovice v polní trati Nivy zde byl v roce 2001 prováděn pracovníky Ústavu archeologické památkové péče Brno záchranný archeologický výzkum. V jeho průběhu bylo zjištěno rozsáhlé pravěké osídlení, které už v letech 1964–1971 částečně prozkoumal - při výzkumu zaniklé středověké vsi Záblacany - R. Snášil (Snášil 1972, 67d.). Bylo odkryto 269 archeologických objektů, z nichž velkou většinu představovaly kůlové jamky a běžné sídlištní objekty (viz kap. Neolit, Eneolit, Doba bronzová).

Dva objekty byly interpretovány jako halštatské zemnice obdélníkového půdorysu s rozměry 5,2x4,7x1,4 m a 3,6x3,2x1,6 m. Jejich orientace odpovídá směru sever-jih. Výplň těchto objektů byla tvořena světle hnědou písčitou hlínou se zbytky mazanicové destrukce. Inventář výplně byl tvořen převážně zvířecími kostmi a typickou keramikou.

Dalších 8 objektů bylo možné interpretovat jako laténské chaty. U těchto do písčitého podloží zahloubených chat byly zhruba v polovině kratších stran rozeznány kůlové jamky. Všechny tyhle objekty byly shodně orientované, a to delší osou ve směru východ-západ. Stavby měly typický obdélníkový tvar s více či méně zaoblenými rohy. Jejich rozměry se pohybovaly od 3,5x2,5 m do 5,8x3,5 m, se zahloubením v intervalu od 20 do 60 cm. Průměr kůlových jamek se pohyboval od 20 do 50 cm a jejich hloubka od 15 až do 80 cm. Výplň objektů, a to bez výjimky, tvořila šedá popelovitá hlína. Plocha samotného dna objektů byla rovná. Ani u jedné z chat se nepodařilo rozeznat stopy po nějakém vnitřním vybavení. Inventář nálezů z výplně těchto chat se většinou skládal pouze ze zvířecích kostí, kousků mazanice a většího množství laténské užitkové keramiky.

V rámci laténského období lze na lokalitě rozeznat několik horizontů osídlení. V chatách 174 a 258 se nacházel keramický materiál datovaný do časného laténu. Stupeň LT C1 je na lokalitě reprezentován náhodným nálezem laténské spony spojené členěné konstrukce bez dalších nálezových okolností. V sídlištním objektu 1 (jáma v půdoryse kruhovitého tvaru a rozšířená ve spodní části, s průměrem hrdla 150 cm a průměrem miskovitě prohnutého dna 180 cm) byl nalezen zlomek skleněného laténského náramku se čtyřmi žebry, zdobeného žlutou a bílou vlnicí a datovaného do stupně LT C2-D. V chatě 38, která měla při jižní straně ponechán stupeň zahloubený pouze 20 cm a široký 30 cm, se mimo keramický materiál nacházel i nůžsekáč pravděpodobně datovaný do pozdního laténu. Do stejného období spadá i keramický inventář z chaty 117.

Marek Lečbych, ÚAPP Brno

Literatura:

Snášil, R. 1972: Pokračování výzkumu na halštatskolaténském sídlišti u Polešovic (okr. Uherské Hradiště). PV 1971, 67-68.

Resumé:

Polešovice (Bez. Uherské Hradiště), „Nivy". Hallstattzeit, Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

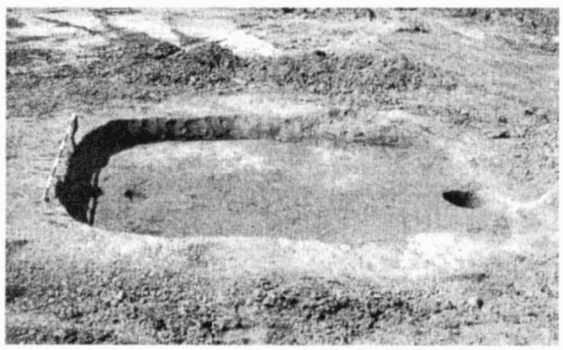

Obr. 14. Polešovice, „Nivy". Odkrytý půdorys chaty z doby laténské. Pohled od jihu. Polešovice, „Nivy". Grundriß der latènezeitlichen Hütte von Süden.

PROSENICE (okr. Přerov)
„Nadloučí". Pozdní halštat. Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

Při povrchovém průzkumu byla na známé polykulturní lokalitě v trati „Nadloučí" dne 8.5.2001 nalezena bronzová pozdně halštatská spona se střechovitým lučíkem. Z vinutí se zachovaly pouze dva závity, jehla se nezachovala a povrch celé spony je pokryt tmavě zelenou patinou (obr. 15). Zachovaná délka činí 35 mm. Jedná se o naprosto ojedinělý a zcela překvapivý nález, neboť jakékoliv stopy po osídlení lokality ve starší době železné nebyly doposud zaznamenány.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Prosenice (Bez. Přerov), „Nadloučí". Hallstattzeit. Einzelfund. Terrainbegehung.

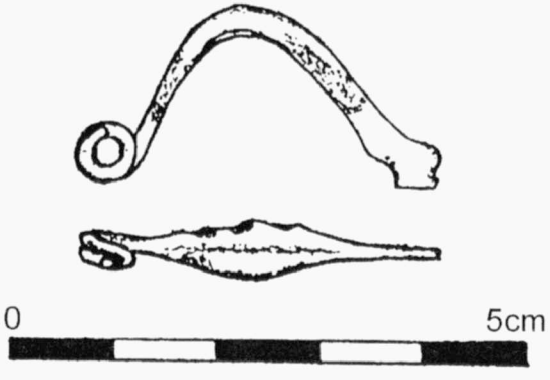

Obr. 15. Prosenice „Nadloučí". Spona.
Prosenice „Nadloučí". Fiebel.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)
„Za Olomouckou bránou". Doba laténská. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

V lednu 2001 byly zahájeny zemní práce na VTL plynovodním obchvatu Prostějova. Mezi obcemi Kralice a Čechůvky bylo v poloze „Kopaniny" prozkoumáno větší množství pravěkých objektů (viz kap. Neolit, Eneolit, Doba bronzová). Pravěké osídlení bylo zachyceno i SV směrem od „Kopanin", za silnicí vedoucí z Kralic do Čechůvek, v lokalitě nesoucí název „Za Olomouckou bránou". Zde byly odkryty mj. 3 laténské hroby, 2 kostrové a 1 žárový.

Hrob č. 1 (obr. 16)

Severozápadní část hrobové jámy byla zničena výkopem pro pokládku plynovodního potrubí (včetně trupu a hlavy pohřbeného). Dno obdélné až mírně trapezovité hrobové jámy, orientované delší osou ve směru SZ-JV, se nacházelo 1,12 m pod úrovní dnešního terénu. Na jejím dně ležel v natažené poloze, hlavou k SZ, skelet dospělého jedince. Kosti rukou a zbytky pánve byly rozmetány v prostoru břicha. V prostoru pánve a břicha se zřetelně rýsovalo kruhové poklesnutí terénu. V prostoru pánve, vpravo od levé kosti stehenní se nacházel železný náramek, uložený v důsledku poklesnutí terénu o 10 cm níže, vpravo od kolenního kloubu téže kosti pak náramek bronzový. Po vyjmutí skeletu bylo prozkoumáno propadlé místo pod pánví. Ukázalo se, že se jedná o kruhovou, ke dnu se zužující jámu, která obsahovala drobné lidské kosti, snad novorozence (?). Dno jámy se nacházelo 0,5 m pod úrovní dna hrobu a její horní průměr činil 0,45 m spodní 0,3 m.

Rozměry hrobové jámy: max. délka 1,7m, šířka 0,55-0,7 m. Ke dnu se mírně zužovala. Výplň tvořila černá hlína s čočkami spraše. Zhruba 0,5 m pod povrchem se nacházely větší kusy mísy z tuhového materiálu s hráněným okrajem.

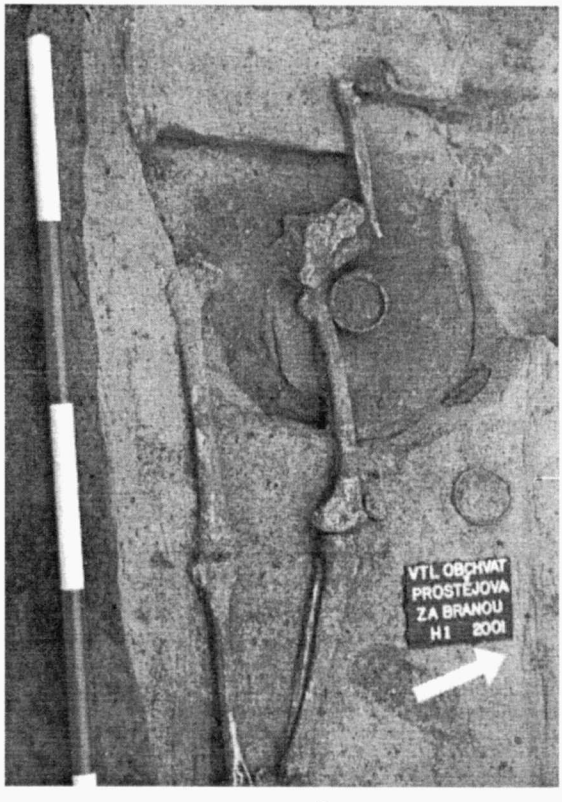

Obr. 16. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Hrob č. 1.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Grab Nr. 1.

Hrob č. 2 (obr. 17)

Rýha poškodila pouze SZ roh obdélné hrobové jámy se zaoblenými rohy, orientované delší osou ve směru V-Z. Její stěny byly téměř kolmé, rovné dno se nacházelo v hloubce 0,95 m pod úrovní dnešního terénu. Na dně ležel v natažené poloze skelet dítěte, a to tak, že hlava směřovala

k V a nohy k Z. Zbytky kostí rukou naznačovaly, že ležely podél těla. U pravé ruky, vpravo od pánve, byl postaven hrnec. U pravé klíční kosti ležely zbytky železné spony. Rozměry hrobové jámy: délka 1,03 m, šířka 0,6 m a hloubka 0,95 m. Výplň tvořila černá prachová hlína s čočkami spraše.

Hrob č. 3 (obr. 18)

V těsném SZ sousedství hrobu 2 byly v hloubce 0,35 m pod dnešním povrchem zachyceny zbytky laténského žárového pohřbu. Na ploše lichoběžníku o délce stran 0,9x0,45x0,65x0,2 m (zhruba polovina původní plochy žárového pohřbu, jinak zničeného výkopem) se v popelovité, zhruba 0,1 m mocné černé hlíně nacházely společně s větším množství střepů z několika nádob, přepálenými zbytky bronzového článkového opasku a železné spony, spálené lidské kosti.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Kat. Čechůvky, Bez. Prostějov), „Za Olomouckou bránou". Latènezeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 17. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Hrob č. 2.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Grab Nr. 2.

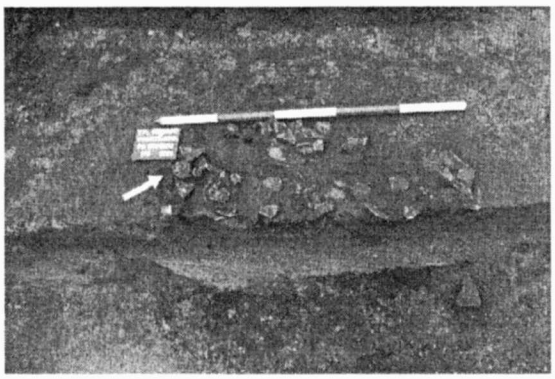

Obr. 18. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Hrob č. 3.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou". Grab Nr. 3.

PULKOV (okr. Třebíč)

Severně obce. LTD. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Při povrchovém sběru vltavínů našel F. Vokáč dne 1. 10. 2000 na poli v k. ú. osady Pulkov (Biskupice-Pulkov) fragment bronzové spony. Místo nálezu je 450 m S od okraje osady, 70 m Z od polní cesty do Radkovic (ZM 1:10 000, 23-44-25, od V a J s.č. 68:228 mm). Okolí nálezu tvoří mírně zvlněná náhorní plošina pokrytá svahovými sedimenty, spraší a zčásti i vltavínovými sedimenty. Nadmořská výška se pohybuje kolem 432 m a vzdálenost od řeky Rokytné je asi 700 m. Ze spony je zachován lučík a část vinutí a je pokryta ušlechtilou zelenou patinou. Pravděpodobně jde o typ spony, u níž zduření na lučíku imituje spojenou konstrukci. Z dalších moravských nálezů se této sponě nejvíce podobají kusy ze Starého Hradiska u Prostějova a z Jaroměřic n. Rok. (Meduna 1970, Taf. 1:4; Meduna 1980, Taf. 39:2, 3). Fragment spony je možné rámcově datovat do pozdní doby laténské. Mimo tento nález se ani při mnoha opakovaných sběrech další materiál z doby laténské nezjistil. Snad blízkost řeky Rokytné zapříčinila pohyb obyvatelstva v době laténské v této již poněkud periferní oblasti jihozápadní Moravy, kde ani v sousedních katastrech neznáme téměř žádné další nálezy z doby laténské. Výjimku tvoří sídlištní nálezy u Slatiny a Střelic (okr. Znojmo; Meduna 1980, 192).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Meduna, J. 1980: Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren, Praha.

Meduna, J. 1970: Staré Hradisko II, FAM V, Brno.

Resumé:

Pulkov (Bez. Třebíč), N von der Gemeinde. LTD. Einzelfund. Terrainbegehung.

SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)
Areál fy Rauscher, východní okraj intravilánu. Kultura horákovská. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při rozšiřování areálu firmy Rauscher, s.r.o., byla v květnu 2001 odhumusována plocha 100x100 m. Staveniště se nachází na pravobřežní terase řeky Litavy, při východním okraji intravilánu Slavkova. Na severu je vymezeno starou silnicí Slavkov-Bučovice, na východě obslužnou komunikací a příjezdem do areálu Autosalonu VW, na jihu výrobní budovou firmy Rauscher. V severovýchodní části této plochy byla zjištěna skupina pěti hrobů kultury horákovské. Její přesnou polohu udávají na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-09 body vzdálené od Z a J s.č 196:283; 200:283; 200:179; 196:179 mm. Nadmořská výška se pohybuje kolem 216 m. Podloží tvořené žlutými prachovými hlínami bylo v místě výzkumu překryto cca 0,5 m silnou orniční vrstvou. Směrem k západu černošedá nadložní vrstva postupně narůstala až o dalších 0,7 m a zasahovala tak až pod základovou niveletu stavby. Pohřebiště bylo tedy původně situováno na mírně vyvýšené sprašové duně, pozvolna klesající směrem k západu. Teprve dodatečně byl terén vyrovnán splachovou činností.

Obr. 19. Slavkov u Brna. Výsek ze ZM ČR 1: 10 000 list 24-43-09. 1 - areál Cutisinu; 2 - místo nálezu „knížecího hrobu" v roce 2000; 3 - pohřebiště v areálu fy Rauscher.
Slavkov u Brna. Lage der archäologisch untersuchten Flächen (1-3).

Hroby byly bohatě vybaveny především keramickými nádobami. Agresivní půdní prostředí způsobilo, že se bronzové, ale především železné předměty a kosterní pozůstatky v jediném kostrovém hrobě (H 2) dochovaly ve značně poškozeném stavu. Neobvyklým projevem pohřebního ritu bylo umísťování ploché kamenné desky do středu hrobové jámy (H 2, 3). Hroby tvořily na skryté ploše izolovanou skupinu, ale v roce 2000 nalezla B. Mikulková ve vzdálenosti asi 200 m směrem na východ bohatě vybavený „knížecí hrob" téže kultury (archiv ÚAPP Brno NZ čj. 42/01). Lze tedy předpokládat, že oba tyto nálezy tvoří součást rozsáhlejšího pohřebiště, na kterém se zřejmě pohřbívali obyvatelé osady situované v místě dnešního areálu Cutisinu (archiv ÚAPP Brno NZ č.j. 11/98, 245/98, 137/00).

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavkov u Brna (Bez. Vyškov), Intravillan der Gemeinde. Hallstattzeit (Horákov-Kultur). Gräberfeld. Rettungsgrabung.

STAŘÍČ (okr. Frýdek-Místek)
„Okrouhlá". Latén (LT-D1). Ohrazené výšinné sídliště. Předstihový výzkum.

Důvodem předstihového archeologického výzkumu, který na lokalitě proběhl v období 6. 6.-7. 9. 2001, byla realizace Základnové stanice mobilních telefonů GSM sítě Paegas, jejímž investorem byla firma RadioMobil, a.s. Zkoumaná lokalita se nalézá na parcele č. 1595/1 v katastrálním území obce Staříč, na kopci zvaném Okrouhlá (též Okrouhlice). Kopec je zhruba ze tří čtvrtin zalesněn, zbytek plochy včetně temene je užíván jako pastvina. Z hlediska geomorfologického zkoumaná lokalita náleží k Západobeskydskému podhůří, konkrétně se jedná o podcelek IXC-1C Příborská pahorkatina (dle Czudek 1972). Geologický podklad kulturních vrstev je zde tvořen mezozoickými lhoteckými vrstvami, které tvoří písčitý flyš s šedými a zelenými chondritickými skvrnitými jílovci s výskytem křemitých pískovců s rohovci.

Kopec Okrouhlá (371 m n.m.) je poměrně symetrického kuželovitého tvaru a spolu se sousední Strážnicí (391,8 m n.m.) a Kamennou (385,1 m n.m.) tvoří jednu z terénních dominant v okolí Staříče. Pozitivní archeologické nálezy, získané zejména terénní prospekcí, byly z Okrouhlé známy již od sedmdesátých let minulého století.

Vlastnímu archeologickému výzkumu předcházel nedestruktivní výzkum geofyzikální, který provedli odborní pracovníci Geotestu Brno, a.s. v jarních měsících. Výzkum se zaměřil jednak na centrální vrcholové plató, kde měla být umístěna věž a její technické zázemí, jednak na trasu příjezdové komunikace. Základnová partie věže má rozměry 10x10 m, zábor pozemku, kde je rovněž umístěná malá budova technického zázemí, činí 20x20 m. Plocha základu, jež měla podlehnout totální destrukci, byla prozkoumána celá, širší zábor byl zkoumán sítí obdélníkových sond o rozměrech

7,5x0,5 m. Vrcholové plató bylo zkoumáno sondami A až L a Y, příjezdová komunikace sondami M až X. Mocnost kulturní vrstvy nad vystupujícím skalnatým podložím kolísala na vrcholu kopce mezi 15-50 cm. Výzkum dotčených ploch (zejména sondy K-L, N-O a Y) poskytl poměrně reprezentativní korpus keramiky s charakteristickým hrubým ostřivem, svislým žlábkováním a několika ovalenými okraji. Část keramiky byla silně tuhovaná. Protože drtivou většinu keramických nálezů představovaly fragmenty výdutí a atypické střepy, nelze v rámci získaného souboru zcela vyloučit starší halštatskou složku. Těžiště osídlení Okrouhlé však nepochybně spadalo do období púchovské kultury, přesněji do její fáze LT-D1. Vedle částečně odkryté soustavy kůlových jam v JZ sektoru zkoumané plochy, prozrazující zde patrně existenci větší obytné stavby o přesně nezjištěném půdorysu, lze jako největší přínos výzkumu hodnotit zdokumentování dříve pouze předpokládané fortifikace. Tu tvořil malý val, dřevěná palisáda (dochovaný palisádový žlábek) a nehluboký příkop o šířce cca 2 m (obr. 1). Převýšení mezi korunou valu a nejhlubším místem příkopu činilo ve zkoumaném úseku pouze 60-70 cm (obr. 2). Z hlediska rozměrů celé soustavy a na základě faktu, že palisádový žlábek mohl pojmout kulany do maximálního průměru 15 cm, lze spíše hovořit o jednoduchém plotovém ohrazení. O takto hrazeném prostoru lze spíše spekulovat jako o hospodářském dvorci než o strategické pevnosti. Koruna valu byla široká jen asi 1 m, na jeho vnitřní straně se nalézala mělká deprese s výraznou koncentrací mazanice a kamenů. Keramický materiál z této deprese a z příkopu je púchovský. V zahloubenině s mazanicí na vnitřní straně valu byl rovněž objeven malý bronzový nožík s částečně dochovaným trnem (obr. 3:1). Při průzkumu valu bylo rovněž objeveno torzo malého železného srpu (obr. 3:3). K významnějším nálezům z lokality lze dále počítat polovinu kotoučku z tmavozeleného skla, zdobeného ve hmotě bílou a fialovou nití. Průměr stěny kotoučku je 12 mm (obr. 3:2).

Pavel Stabrava, SPÚ Ostrava, arch. odd. Opava

Literatura:

Czudek, T. 1972: Geomorfologické členění ČSR, Studia geographica 23.

Resumé:

Staříč (Bez. Frýdek-Místek), „Okrouhlá". Latènezeit (LT D1). Höhensiedlung. Vorläufige Rettungsgrabung.

STŘELICE (okr. Brno–venkov)

„Padělky u mlýnka (Dolní pole)". LT A. Výrobní objekt. Záchranný výzkum.

Při výkopu dálkového optického kabelu Čerčany-Brno-hranice ČR/Rakousko byl na katastru obce Střelice v trati „Padělky u mlýnka" prozkoumán výrobní objekt, jehož poloha je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000 list č. 24–34–08 těmito koordináty od Z a J s.č. 465:282,5; 465:297 mm. Objekt se nacházel na temeni sprašové terasy (279 m n. m.), která se V směrem mírně svažuje k toku Troubského potoka (270 m. n. m.), po jehož obou březích se nachází cca 10 m široký inundační pás. Tok je od místa nálezu vzdálen cca 50 m. Podloží lokality je tvořeno sprašovými hlínami, které jsou pokryty cca 0,30 m mocnou vrstvou hnědozemní ornice. Jedná se o objekt pravidelného obdélného půdorysu s nadzemní kůlovou konstrukcí o rozměrech 5,6x5,1 m, zahloubený 0,50 m do podloží a orientovaný ZSZ–VJV směrem. Při jeho průzkumu byly zjištěny celkem dvě funkční fáze a také dva zánikové horizonty. V prvním funkčním období se uvnitř objektu nacházela jáma (k. č. 501), ve které se mísily dva druhy hlíny (spraš a ornice). Vzniklá směs se proplavovala a nechala uležet (obr. 20:A). Hotový produkt sloužil k výrobě nepálených hliněných závaží jehlancového tvaru. Jejich části – pravděpodobně zmetky – byly nalezeny v zásypu výše uvedené jámy. Po zániku objektu požárem byl objekt částečně obnoven. I když se v něm v jeho druhé funkční fázi hliněná směs již nepřipravovala, vlastní výroba zde patrně – soudě podle nálezu čtyř skládek (k. č. 126/1 až 126/4) hotových hliněných závaží o celkovém počtu 49 ks – pokračovala i nadále (obr. 20:B). Nalezená závaží nesou stopy ohně, což spolu s přítomnými mazanicovými bloky svědčí o tom, že i tato funkční fáze byla ukončena požárem. Tím dochází k definitivnímu zániku objektu. Z výplně objektu pochází množství keramického materiálu (např. části braubašské misky), mazanice, zvířecí kosti a přesleny. Výrobní objekt byl nalezen v prostoru, který byl intenzivně osídlen v závěru doby laténské a ve starší době římské (Belcredi 1989).

Tomáš Berkovec, ÚAPP Brno

Literatura:

Belcredi, L. a kol. 1989: Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov, Brno.

Resumé:

Střelice (Bez. Brno-venkov), „Padělky u mlýnka (Dolní pole)". LT A. Herstellungsobjekt. Rettungsgrabung.

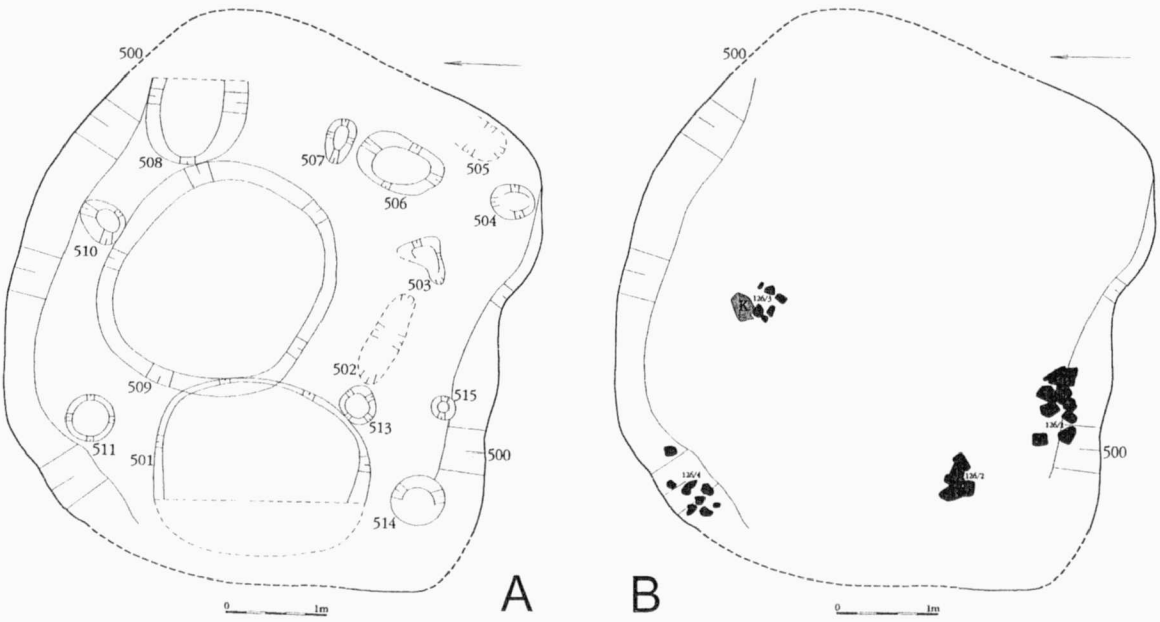

Obr. 20. Střelice „Padělky u mlýnka". Situace výrobního objektu v jeho I. funkční fázi (A) a v jeho II. funkční fázi (B).
Střelice „Padělky u mlýnka". Herstellungsobjekt, I. Phase (A), II. Phase (B).

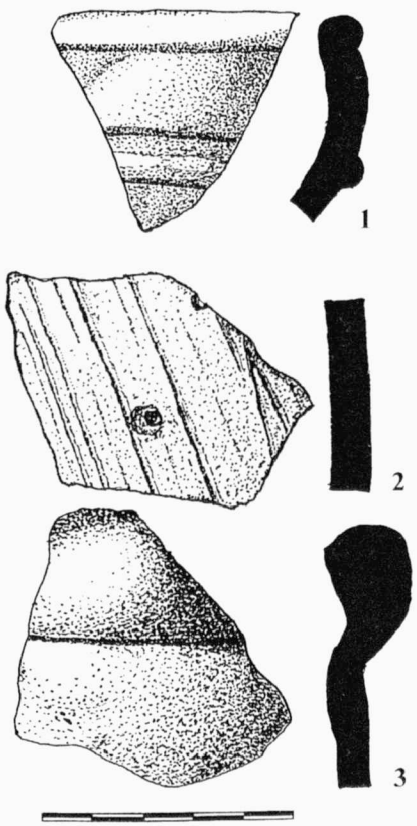

Obr. 21. Tvrdonice, „Dolní Štěpnice". Výběr keramiky.
Tvrdonice, „Dolní Štěpnice". Keramikauswahl.

TVRDONICE (okr. Břeclav)
Dolní Štěpnice. Latén. Sídliště. Povrchový sběr.

V létě roku 2001 byl na katastru obce Tvrdonice, v okolí vrtů těžební společnosti Moravské naftové doly v trati Dolní Štěpnice proveden povrchový průzkum. Orbou zde bylo narušeno větší množství objektů, z nichž byla sebrána menší kolekce keramiky. Vzhledem k tomu, že jde převážně o keramiku užitkovou, lze předpokládat, že se zde rozkládá sídliště.

Prozkoumaná plocha o délce asi 300x100 m se táhne po mírném JV svahu podél vodoteče. Na tomto místě bylo nalezeno 19 kusů střepů. Mezi nimi je výraznější okraj široké mísy z jemně plavené hlíny (obr. 21:1), zlomek výdutě z tuhové keramiky s reparačním otvorem (obr. 21:2), okrajový střep z velké tuhové nádoby (obr. 21:3) a jiné, podle nichž je možno celý takto získaný soubor bezpečně zařadit do pozdní doby laténské.

Petr Čáp, FF MU Brno

Resumé:

Tvrdonice (Bez. Břeclav), „Dolní Štěpnice". Latènezeit. Siedlung. Terrainbegehung.

VELEŠOVICE (okr. Vyškov)
„Za Mlýnem". Pravěk, doba laténská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu vyvolaném stavbou Tranzitní a telekomunikační

trasy bylo ve výkopech zjištěno pět zahloubených objektů (viz kap. Neolit). První byl bez nálezů, a proto ho nebylo možno časově zařadit. Objekty 2 a 3 patří do doby laténské, přičemž v objektu 3 byla nalezena lidská kostra. Objekt 4 je možno pouze rámcově zařadit do pravěku.

Petr Kos, Andrea Matějíčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Velešovice (Bez. Vyškov), „Za Mlýnem". Urzeit, Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VRATĚNÍN (okr. Znojmo)
1 km SVV okraje obce. HD (?), LTC-LTD. Sídliště. Povrchový průzkum.

Zajímavá lokalita byla zjištěna 1 km SVV od okraje obce nad levým břehem Vratěnínského potoka. Je to mírné návrší vybíhající k východu a ležící v nadmořské výšce kolem 440 m. Při sběru dne 22. 9. 2001 našel P. Vosátko a autor zprávy novou lokalitu z doby železné. Našlo se větší množství keramiky s typickými znaky (ovalené okraje a svisle rýhované zlomky výdutí situlovitých nádob, zlomky misek esovité profilace nebo se zataženým okrajem a zlomky zásobnicových nádob), které umožňují datovat lokalitu do mladšího nebo pozdního vývojového stupně doby laténské. Keramika společně se zlomky mazanice pochází z četných porušených objektů.

Několik zlomků písčité i tuhové keramiky z misek, hrnců a z amforovitých (?) tvarů s tuhovaným povrchem mohou náležet jak do období pozdního halštatu (HD), tak i k průvodní laténské keramice. Halštatské sídliště bez lokalizace u Vratěnína uvádí V. Podborský a V. Vildomec (Podborský/Vildomec 1972, 229), ale není jisté, zda souvisí s nově objevenou lokalitou.

Naprostá převaha grafitu ve hmotě keramiky dokazuje společně s blízkostí primárních zdrojů grafitu u Lubnice (4 km) skutečnost, že jihozápadní Morava představuje v mladší době laténské jeden z nejvýznamějších zdrojů grafitu na Moravě.

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Podborský, V./Vildomec, V. 1972: Pravěk Znojemska, Brno.

Resumé:

Vratěnín (Bez. Znojmo), 1 km NOO von der Gemeinde. HD (?), LTC-LTD. Siedlung. Terrainbegehung.

VYŠKOV (okr. Vyškov)
Severní okraj intravilánu. Časný latén (LT A). Sídliště. Záchranný výzkum.

Při rozšiřování výrobního areálu firmy BKR-ČR, s.r.o., byla v dubnu 2001 skryta plocha o rozměrech přibližně 1 ha. Plocha staveniště je situována v průmyslové zóně na severním okraji intravilánu Vyškova, západně od silnice Vyškov-Prostějov. Nachází se na mírném SV svahu pravobřežní terasy Marchanického potoka, v nadmořské výšce 262-268 m. Její přesnou polohu určují body vzdálené na ZM ČR 1:10 000 list 24-42-11 od Z a J s.č 116:357; 124:352; 118:345; 109:350 mm. Plocha přímo navázala na prostor zkoumaný v roce 1999, na němž B. Mikulková odkryla část osady z časně laténského období (archiv ÚAPP Brno NZ č.j. 249/99).

Záchranný výzkum rozšířil poznání areálu této osady o dalších sedm zahloubených objektů. Kromě dvou zásobních a dvou nevelkých, mělkých sídlištních jam byly odkryty tři nepravidelně oválné jámy, jejichž délka se pohybovala mezi 4,2 až 6,5, šířka 3,1 až 5,6 a hloubka 1,3 až 1,6 m. Patrně sloužily k blíže neurčitelným výrobním, hospodářským nebo skladovacím účelům. Nejméně u jedné z nich lze předpokládat nadzemní dřevěnou konstrukci zaniklou požárem. V další byly kromě obvyklých sídlištních nálezů nalezeny i dva fragmenty žernovů.

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé:

Vyškov (Bez. Vyškov), Nordrand der Gemeinde. Frühlatènzeit (LT A). Siedlung. Rettungsgrabung.

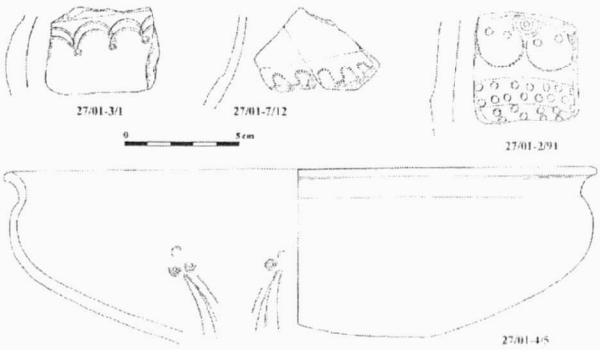

Obr. 22. Vyškov. Výběr kolkované keramiky. Vyškov. Auswahl der gestempelten Keramik.

ŽATČANY (okr. Brno-venkov)
1 km SZ od středu obce. Doba laténská. Sídliště. Zjišťovací výzkum.

Časně laténskému období stupně LT-B na lokalitě (srov. kap. Doba bronzová) náležela obdél-

níková zahloubená chata, která byla velmi dobře viditelná při letecké prospekci M. Bálka z roku 1992. Chata, orientovaná delší osou ve směru Z-V, byla dlouhá 480 cm a široká 300 cm, hloubku měla 70 cm. Ve středu kratších stran byly umístěny kůlové jámy hluboké ode dna chaty asi 40 cm. Zásyp šedého zbarvení obsahoval poměrně velký soubor keramiky, zvířecí kostí a zlomky mazanice.

Miloš Čižmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Žatčany (Bez. Brno-venkov), 1 km NW von der Gemeindemitte. Latènezeit. Siedlung. Vorläufige Sondage.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.
All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

KNIHOVNA AV ČR
PD 1520
43 (2002)
1591/04